

OBČINA AJDOVŠČINA

Župan

Cesta 5. maja 6a
5270 Ajdovščina
t / 05 36 59 110
e / obcina@ajdovscina.si
w / www.ajdovscina.si

Številka: 41032-26/2023

Datum: 13. 3. 2025

Občinski svet Občine Ajdovščina

Zadeva: Soglasje k razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki – Lavričeva knjižnica
Ajdovščina

Predlagatelj: Tadej Beočanin, župan Občine Ajdovščina

Gradivo pripravil: Oddelek za družbene zadeve

Pristojno delovno telo: Odbor za družbene zadeve
Odbor za finance in premoženjske zadeve

12. točka 20. redne seje Občinskega sveta Občine Ajdovščina

Predlagam, da Občinski svet Občine Ajdovščina na 20. redni seji dne 27. 3. 2024 obravnava in sprejme:

PREDLOG SKLEPA:

Na podlagi 18. člena Statuta Občine Ajdovščina (Uradni list RS, št. 79/22), 19. člena Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 in 114/06) in 26. člena Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Lavričeva knjižnica Ajdovščina (Uradni list RS, št. 36/02, 89/04, 114/08, 63/16) je Občinski svet Občine Ajdovščina na svoji 20. redni seji dne..... sprejel naslednji

Sklep

Občinski svet se je seznanil z letnim poročilom javnega zavoda Lavričeva knjižnica Ajdovščina za leto 2024.

Lavričevi knjižnici Ajdovščina se podaja soglasje k razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki iz leta 2024, kot je predlagano in specificirano v prilogi tega sklepa.

Številka: 41032-26/2023

Datum:

Tadej Beočanin, l. r.
župan

Datum: 26.02.2025

Svet zavoda Lavričeva knjižnica Ajdovščina je na svoji 14. redni seji dne 25.02.2025 sprejel naslednji

SKLEP O RAZPOREDITVI PRESEŽKA PRIHODKOV NAD ODHODKI IZ LETA 2024

Poročilo o porabi presežka iz leta 2023

Presežek iz leta 2023 – občine Ajdovščina (172,24 eur) smo porabili za nakup drobnega inventarja prav tako smo presežek iz občine Vipava(54,30 EUR) skupaj z presežkom preteklih let (96,02 EUR), porabili za nakup drobnega inventarja

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2024

V letu 2024 je bilo ustvarjeno za 4,64 EUR presežka prihodkov nad odhodki z upoštevanjem davka od dohodka pravnih oseb. Presežek je nastal iz naslova javne službe.

Presežek, ki se nanaša na občino Ajdovščina, znaša 3,53 EUR, presežek, ki se nanaša na občino Vipava, pa 1,11 EUR.

Presežek prihodkov nad odhodki v leti 2024 v višini 4,64 EUR ostaja nerazporejen in se ga uporabi s presežkom v letu 2025.

Predsednica

Hilarija Kete

Letno poročilo 2024

Februar 2025

Lavričeva knjižnica
Ajdovščina

Lavričeva knjižnica Ajdovščina
Cesta IV. Prekomorske 1
5270 Ajdovščina

Lavričeva knjižnica Ajdovščina
Cesta IV. prekomorske 1
5270 Ajdovščina

Davčna številka:	SI16935870
Matična številka:	1434276000
Šifra proračunskega uporabnika:	72664
Podračun pri UJP:	01201-3000000317
Glavna dejavnost po SKD:	91.011 (Dejavnost knjižnic)

Priprava letnega poročila:

- poslovno poročilo:	Tina Velikonja, Artur Lipovž
- računovodsko poročilo:	Lada Vasiljević s.p., Tatjana Mikuš

Pri pripravi letnega poročila so sodelovali:

- Marija Bajc
- Špela Benčič
- Jasmina Česnik Ušaj
- Alenka Furlan
- Viktorija Kante
- Hilarija Kete
- Franka Koren
- Tjaša Ličen
- Nika Škvarč
- Valentina Tominec
- Martina Zalar
- Teo Harle
- Tatjana Mikuš
- Sara Kogoj
- Marko Jeram

LETNO POROČILO 2024

POSLOVNO POROČILO

Ajdovščina, februar 2025

Lavričeva knjižnica Ajdovščina

Cesta IV. prekomorske 1

5270 Ajdovščina

1. POSLOVNO POROČILO O DELU V 2024

1. UVOD

Začetki Lavričeve knjižnice Ajdovščina (v nadaljevanju: LKA) segajo v leto 1864, ko je dr. Karel Lavrič v Ajdovščini odprl slovensko čitalnico. Preporod je doživela v začetku 20. stoletja, ko je dr. Artur Lokar knjižnico poimenoval po ustanovitelju. Od leta 1959 je delovala v okviru Vojkove delavske univerze, leta 1968 je z zaposlitvijo prvih strokovnih delavcev postala samostojna. 1977 je prešla pod okrilje Zavoda za kulturo, 1991 pa Zavoda za kulturo, izobraževanje in šport. Od 1. julija 2002 je znova samostojen zavod in osrednja knjižnica za občini Ajdovščina in Vipava s sedežem v Ajdovščini.

V okviru zavoda delujejo osrednja knjižnica v Ajdovščini, krajevni knjižnici v Vipavi in Podnanosu, posebna enota je Potujoča knjižnica z bibliobusom in sedežem v Ajdovščini. Zavod ima tudi izposojevališče v Dobravljah, ki je delovalo po načelu premične knjižnice, po novem pa po načelu premične zbirke.

Konec leta 2024 je Lavričeva knjižnica Ajdovščina pokrivala območje s skupno 25.782 prebivalci, od tega v Občini Ajdovščina 19.891 in v Občini Vipava 5.891.

DEJAVNOST LAVRIČEVE KNJIŽNICE AJDOVŠČINA

Knjižnična dejavnost kot javna služba v skladu z 2. čl. Zakona o knjižničarstvu (Zknj) zajema:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva
- zagotavljanje dostopa do knjižnega in neknjižnega gradiva ter elektronskih publikacij
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov
- informacijsko opismenjevanje
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

V okviru drugih dejavnosti knjižnica v skladu s 16. členom navedenega zakona izvaja naslednje dejavnosti:

- sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju
- zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo
- zagotavlja dostopnost in uporabo do gradiva javnih oblasti, ki so prosto dostopna
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami
- organizira prireditve, ki so povezane s knjižnično dejavnostjo in popularizacijo knjige in branja
- prireja strokovna posvetovanja, seminarje, tečaje in predavanja
- prireja razstave
- vzdržuje stike s sorodnimi ustanovami
- pripravlja in izdaja občasne publikacije.

V okviru dejavnosti se LKA povezuje s strokovnimi združenji: Združenjem splošnih knjižnic, Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije, Društvom bibliotekarjev Primorske in Notranjske.

ORGANI LAVRIČEVE KNJIŽNICE AJDOVŠČINA:

Direktorica: **Tina Velikonja**

SVET KNJIŽNICE V SESTAVI:

Hilarija Kete, predstavnik delavcev knjižnice – predsednica

Jože Krečič, predstavnik občine Ajdovščina – namestnik predsednice

Teja Bajc, predstavnik občine Vipava

Dominik Kobol, predstavnik zainteresirane javnosti

Bruna Vuga, predstavnik zainteresirane javnosti

Nika Škvarč, predstavnik delavcev knjižnice

Način dela in postopek sprejemanja odločitev sveta ureja Poslovnik o delu sveta Lavričeve knjižnice Ajdovščina.

VIRI, NAČIN IN POGOJI ZA PRIDOBIVANJE SREDSTEV

Sredstva za izvajanje javne službe: sredstva za plače, prispevke, materialne stroške, del nakupa knjižničnega gradiva, nakup in vzdrževanje opreme in prostorov zagotavljata soustanoviteljici - Občini Ajdovščina in Vipava na podlagi programa dela in finančnega načrta.

Delitev skupnih stroškov za knjižnično dejavnost v več občinah določa Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki izvajajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Ur.l. RS, št. 19/03). LKA pridobiva sredstva iz proračunov občin Ajdovščina in Vipava sorazmerno s številom prebivalcev (53. člen ZKnj). Knjižnica prejema sredstva za izvajanje javne službe mesečno.

LKA pridobiva sredstva še iz naslednjih virov: članarine, zamudnine, najemnine, donatorstva in sponzorstva, ki se štejejo za lastna sredstva knjižnice. Del prihodkov, ki se štejejo za lastna sredstva, lahko pridobi s ponudbo storitev, uslug ali izdelkov ustanovam in posameznikom.

Del sredstev za nakup knjižničnega gradiva prispeva Ministrstvo za kulturo (Mk) na podlagi javnega poziva, enako za nakup IKT opreme. LKA lahko pridobi del sredstev tudi na podlagi uspešne prijave na javni poziv ali na javni razpis s strani drugih ministrstev, državnih institucij, agencij ali državnih in evropskih skladov.

2. POSEBNI DEL POSLOVNEGA POROČILA

1. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNUJEJO DELOVNO PODROČJE POSREDNEGA PRORAČUNSKEGA UPORABNIKA

Pravna podlaga za delovanje knjižnice je Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Lavričeva knjižnica Ajdovščina, ki sta ga sprejela Občinski svet občine Ajdovščina na seji dne 26. 3. 2002 in Občinski svet Občine Vipava na seji dne 21.3.2002 (Ur. l. RS, št. 36/02), s spremembami oziroma dopolnitvami v letih 2004 in 2008 (Ur. l. RS, št. 89/04 in 114/08). Za opravljanje knjižnične dejavnosti sta merodajna še Zakon o knjižničarstvu (Ur. l. RS, št.87/01) in Zakon o uresničevanju javnega interesa v kulturi (Ur. l. RS, št. 96/02) ter spremembe (Ur. l. RS, št.77/2007).

V skladu z zakonodajo so knjižnice samostojne pravne osebe, katerih delo urejajo podzakonski predpisi, ki urejajo tudi obveznosti ustanoviteljev do knjižnic.

Delo Lavričeve knjižnice Ajdovščina urejajo naslednji predpisi, pravilniki, normativi in navodila:

- Uredba o osnovnih storitvah v splošnih knjižnicah (Ur.l. RS, št. 29/03), z dopolnitvijo (2022)
- Pravilnik o knjižničarski javni službi (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15)
- Pravilnik o razvidu knjižnic (Ur.l. RS, št.105/03)
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah in stroškov krajevnih knjižnic (Ur.l. RS, št. 19/03)
- Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Lavričevi knjižnici Ajdovščina
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Ur.l. RS, št. 88/03)
- Standardi za splošne knjižnice (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 2005) in Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018-2028)
- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev (ZBDS 1995),
- Kodeks ravnanja javnih uslužbencev (Ur. l. RS, št. 8/01).

2. DOLGOROČNI CILJI, KI IZHAJAJO IZ VEČLETNEGA PROGRAMA DELA, RAZVOJA OZIROMA PODROČNIH STRATEGIJ TER NACIONALNIH PROGRAMOV

Dolgoročna izhodišča knjižnične dejavnosti so zajeta v Nacionalnem programu za kulturo in v Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice 2018–2028. Dolgoročna izhodišča, cilje in poslanstvo določajo področna zakonodaja ter podzakonski akti in določbe.

LKA je zavezana tudi ciljem Strategije razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022–2027.

LKA pri določanju ciljev izhaja iz Strateškega načrta Lavričeve knjižnice Ajdovščina za obdobje 2021–2025.

Dolgoročni cilji so:

- zagotavljati primeren obseg in strukturo knjižničnega gradiva, ki ustreza zahtevam stroke in zakonodaje, interesom prebivalstva in posameznih družbenih skupin
- ohraniti delež aktivnega prebivalstva v članstvu knjižnice in ga povečevati
- utrditi dejavnosti, ki povečujejo uporabo in ponudbo knjižnice ter spodbujajo bralno kulturo
- povečati delež mlajše populacije, ki obiskuje knjižnico, koristi njeno infrastrukturo in gradivo
- pridobiti dodatne površine in prostore za osrednjo knjižnico (dograditev ali novogradnja), ki so skladni s standardi; izboljšati prostorske pogoje drugih enot
- zasedba strokovnih in popolnitev drugih delovnih mest v skladu s standardi in pravilnikom glede na potrebe javnega zavoda
- nadgraditi, zaključiti in dopolniti tehnološko opremljenost mreže v Ajdovščini in Vipavi ter jo začeti v Podnanosu

- dolgoročni cilj je tudi uveljaviti koncept t.i. »odprte knjižnice« (z možnostjo prostega dostopa, v skladu s trendi knjižničarstva)

3. LETNI CILJI, ZASTAVLJENI S FINANČNIM NAČRTOM IN LETNIM PROGRAMOM DELA

GLAVNI STROKOVNI IN POSLOVNI CILJI V LETU 2024

Cilji v letu 2024 so bili zastavljeni s programom dela in finančnim načrtom. So tudi del ciljev na razvojnem, strokovnem, kadrovskem, tehnološkem, investicijskem in finančnem področju, ki so opredeljeni v sprejetem Strateškem načrtu Lavričeve knjižnice Ajdovščina za obdobje 2021–2025. Doseganje ciljev je bilo v največji meri odvisno od finančnih možnosti.

Področje nabave gradiva, bralne kulture in ponudbe, študijski krožki in druge oblike dela

Knjižnica je vodila uravnotežen in premišljen ter dobro načrtan nakup knjižničnega gradiva, s poudarkom na nakupu kvalitetnih otroških knjig, klasičnih zbirk in kakovostnih knjig za otroke in mladino (Zlata hruška). Zaposleni proaktivno in na različne načine opozarjajo članstvo na novosti in na bogato, toda premalo poznano ponudbo knjižnice. Podporo branju utrjujemo z lastno ponudbo (Beremo v naročju staršev, projekta BILKA in Razvajamo brbončice). V sodelovanju z Občino Ajdovščina smo izpeljali vsakoletni nakup knjig za tretješolce. V letu 2024 smo nadaljevali z uveljavljenimi oblikami dela (študijski in bralni krožki, delavnice, pravljice, kulturni dogodki ...): Srečanja ob kavici, Beremo v naročju staršev, obiski v domovih starejših in druge. V dijaškem domu Škofijske gimnazije Vipava – ŠGV smo začeli z redno izvedbo bralnih krožkov. V knjižnici smo gostili razstavo dijakov ŠGV o baronu Antonu Lavrinu. Na pomen knjižnice smo opozorili s pripravo odmevnih dogodkov ob 160-letnici v Ajdovščini, kjer smo sočasno odkrili doprsni kip ustanovitelja dr. Karla Lavriča, in v Vipavi, kjer smo na ometu na Starem trgu odkrili spominsko tablo. Konec leta je knjižnica v sodelovanju s krajevno skupnostjo Podnanos pripravila skupno slovesnost ob 750-letnici prve pisne omembe kraja ter ob 50. obletnici začetka delovanja krajevnega knjižnice v Podnanosu. Ob tej priložnosti je bila postavljena velika razstava knjižnega gradiva, ki govori o kraju in knjižnici, bila je izdana tudi posebna številka glasila Svet'ga Vida zgun. V letu 2024 je bila zaključena prenova spletne strani Lavričeve knjižnice. Uspešno je bil izveden 2. Pohod po Lokarjevi poti.

Kadrovska popolnitev strokovnih delavcev

Delo je bilo v vseh enotah v letu 2024 zaradi izpopolnjene kadrovske sestave v prejšnjih letih bolj tekoče in stabilno. Zaposlen je bil nov voznik bibliobusa – knjižničar, ki je v marcu nadomestil sodelavca, ki je prekinil delovno razmerje z januarjem 2024. V februarju smo terenske obiske izpeljali z zunanjim voznikom. V letu 2024 je bil, takoj po formalnem zaključku šolanja, zaposlen višji knjižničar-informatik, ki skrbi za IKT področje in opravlja tudi redno knjižničarsko delo. Prevel je tudi skrb za spletišče Burjač. Delo na področju računovodstva in nalog poslovnega sekretarja smo zaradi porodniške odsotnosti zaposlene sodelavke izvajali z zunanjo računovodsko službo in nadomeščanjem.

Tehnološko posodabljanje, oprema, investicije in investicijsko vzdrževanje

Investicije v stavbo in opremo so bila tudi v letu 2024 zaradi napovedi o morebitnem pristopu k prenovi osrednje knjižnice omejene. Povečali so se stroški vzdrževanja. Ustanovitelju je bila predstavljena potreba po sanaciji interne kanalizacije v skladišču PK. V osrednji knjižnici sta bila iz sredstev MK nabavljena dva nova osebna računalnika in tablični računalnik (za potrebe pravljic), en računalnik je bil nameščen v Podnanosu. V Ajdovščini so bile izvedene tudi nekatere programske posodobitve računalnikov. V Ajdovščini je bila izpeljana investicija v nakup in instalacijo elektronsko upravljane

knjižne omare – Knjigomare. Sočasno smo preddverje opremili z video-nadzorom. Vstop je omogočen s člansko kartico knjižnice, s čemer je izpeljan prvi korak v dolgoročnem načrtu: omogočiti dostop v knjižnico tudi v času, ko ni zaposlenih. V Ajdovščini smo zamenjali projektor in platno ter dopolnili sistem ozvočenja in opravili dodatne izmere za indukcijsko zanko. V skladišču Potujoče knjižnice in kleti smo uredili prezračevanje.

Utrjevanje imena knjižnice kot osrednje kulturne ustanove

V minulem letu je Lavričeva knjižnica nadaljevala prizadevanja, da je prepoznana kot ena osrednjih kulturnih ustanov Vipavski dolini in širše. Na dejavnost smo sistematično opozarjali na družbenih omrežjih, kjer smo imeli številne po-objave. Prepoznavnost so povečali osveženi pristopi k že uveljavljenim in lastni že navedeni bralni projekti. K utrjevanju ugleda so prispevali dogodki ob 160-letnici knjižnice v Ajdovščini in Vipavi ter 50-letnice delovanja krajevnih knjižnic v Podnanosu.

Pomemben je bil odziv javnosti in strokovne javnosti na prejem nagrade za najboljši projekt za uporabnike za Lokarjevo pohodno pot.

Projekti

Predvsem v osrednji knjižnici in v enoti Vipava smo nadaljevali s sistematičnim pospeševanjem izposoje. Z osveženim pristopom smo nadaljevali utečene projekte (Berem v naročju staršev, Tačke pomagačke, Primorci beremo, nacionalni projekt Rastem s knjigo ...), utrjujemo lastna projekta (BILKA, Razvajamo brbončice). Izvedli smo načrt zaznamovanja 160-letnice knjižnice in 50-letnice delovanja krajevnih knjižnic v Podnanosu. V sodelovanju s pisateljem Bojanom Bizjakom je bil izveden 1. literarni ex-tempore (tudi sicer sploh prvi takšen!). Načrt daje dobro podlago za nadgradnjo v bodoče. Ob 10. obletnici Šole kreativnega pisanja, ki se izvaja kot del dejavnosti knjižnice, je bila izdana knjiga izbora kratkih zgodb, nastalih v šoli. Izšla je pod naslovom Biseri iz Mrzle reke. Šola kreativnega pisanja se dopolnjuje z lastnim projektom knjižnice, Burjačem. Pohod po Lokarjevi poti se kot del Slovenske pisateljske poti – SPP uveljavlja kot tradicionalni in vsakoletni pohod, ki bogati petomajsko dogajanje v dolini. Izdan je bil zbornik s prispevki Srečanja z Danilom Lokarjem (niz srečanj je potekal v letu 2023).

V letu 2024 je izšla knjiga Basni iz Trnovskega gozda domače avtorice Tanje Polanc, ki je bila tudi že ponatisnjena (ponatis iz lastnih sredstev). Knjigo so ob nacionalnem mesecu skupnega branja prejeli vsi tretješolci ajdovskih osnovnih šol.

Poslovanje in izid, stroški, financiranje

Na materialno-finančni strani smo beležili zelo visoke dvige stroškov za energijo (predvsem elektrika, kurilno olje, pogonsko gorivo), zavarovanj, papirne galanterije, nakupa knjig, tiskarskih storitev, zunanjih računalniških storitev, tehničnih servisov, vzdrževalnih del ... Močno rastejo predvsem stroški vzdrževanja, pri katerih je knjižnica odvisna od zunanjih izvajalcev (infrastruktura), zato bi bilo potrebno povečati materialne stroške, da bi zavod lažje izvajal naloge predvsem na področju vzdrževanja. Kljub rasti stroškov je knjižnica poslovno leto zaključila pozitivno.

KOT POMEMBNO IZPOSTAVLJAMO

Kot pomembno izpostavljamo spremembo v številu (krajevnih) enot javnega zavoda Lavričeva knjižnica Ajdovščina. Sprememba je posledica uveljavitve novega Pravilnika o knjižničarski javni službi (2023, prvi predlog v letu 2020). Na podlagi podatkov o številu uporabnikov, ki gravitirajo na posamezne enote, velikosti prostora, kjer se izvaja knjižničarska dejavnost ter dostopnosti ter ur odprtosti, je knjižnica prejela odločbo, ki izposojevališču v Dobravljah dodeljuje status premične zbirke.

ODPRTOST LAVRIČEVE KNJIŽNICE V LETU 2024

REDNI LETNI URNIK ODPRTOSTI ENOT ZA UPORABNIKE

Poslovni čas osrednje knjižnice in enot zajema čim več prepoznavnih skupin uporabnikov (osnovna šola, dijaki, gospodinje in upokojenci, zaposleni, ki zaključujejo delo popoldan ...). Enota Dobravlje ves čas, tudi poleti, obratuje ob sobotah med 8.00 in 12.00. Potujoča knjižnica obratuje po leto vnaprej pripravljenem urniku, ki je prilagojen šoli (september-september).

Skupno je bila Lavričeva knjižnica v vseh svojih enotah odprta 4908 ur in 10 minut. V letu 2023 je bila knjižnica odprta 5047 ur.

ENOTA AJDOVŠČINA

Svet zavoda je za osrednjo knjižnico določil naslednji **redni letni urnik**:

ponedeljek, torek, sreda, petek 9.00 do 18.00

četrtek 10.00 do 18.00

sobota 7.00 do 12.00

Oddelek je po rednem urniku odprt za uporabnike 6 dni na teden, 49 ur na teden.

Poletni delovni čas v juliju in avgustu: ponedeljek, torek in petek od 10. do 18., sreda in četrtek od 8. do 16. v skupnem obsegu 40 ur. Ob sobotah je enota zaprta.

ENOTA VIPAVA

Oddelek Vipava je bil v letu 2024 odprt skupno 1.341 ur.

ENOTA PODNANOS

V letu 2024 je bila knjižnica za uporabnike odprta 416,5 ur.

Knjižnica v Podnanosu obratuje dvakrat na teden v skupnem obsegu 10 ur na teden. Enota posluje po rednem urniku: torek 9.00 do 11.00 in od 11.30 do 14.00, četrtek od 13.00 do 14.00 in od 14.30 do 18.00. Poleti je odprta v četrtek od 13.00 do 14.00 in od 14.30 do 18.00 ure.

ENOTA DOBRAVLJE

V letu 2024 je bila knjižnica odprta 204 ure. Oddelek obratuje po rednem letnem urniku ob sobotah, od 8.00 do 12.00. Posluje ves čas – po istem urniku, zanj torej ne velja poletni delovni čas.

POTUJOČA KNJIŽNICA

Potujoča knjižnica je bila v letu 2024 za uporabnike (na postajališču) odprta 605,20 (5 ur in 20 minut več). Povprečni čas postanka bibliobusa je bil 52 minut. Čas vožnje s postanki bibliobusa je leta 2024 znašal 870 ur.

POLETNI DELOVNI ČAS

V juliju in avgustu enote knjižnice poslujejo po poletnem delovnem času z izjemo enote Dobravlje, ki obratuje ob sobotah v obsegu 4 ure tudi poleti. Potujoča knjižnica v juliju in avgustu ne obratuje.

Poletni delovni čas omogoča koriščenje letnih dopustov in daljših odsotnosti zaposlenih. Izraba dopustov in poraba nadur sicer ne bi bila mogoča.

V poletnem času se izvajajo predvsem naslednje naloge: urejanje knjižničnega fonda, odpisi, vzdrževalna dela, popravila in servisi naprav, opreme, stavbe in okolice ter bibliobusa.

ODPRTOST ZA UPORABNIKE	v urah	delež - % glede na LKA
AJDOVŠČINA	2.341	48
VIPAVA	1.341	27,3
PODNANOS	416,5	8,4
DOBRAVLJE	204	4,1
POTUJOČA KNJIŽNICA	605,20	12,2
SKUPAJ VSE ENOTE	4.908 ur in 10 min	

Knjižnica je bila v letu 2024 zaprta ali delovala po spremenjenem urniku:

Dan	Datum	Oddelek knjižnice	Razlog	Urnik
SREDA	17. APRIL	AJDOVŠČINA	160 LETNICA KNJIŽNICE AJDOVŠČINA	9.00–14.00
SREDA	19. JUNIJ	AJDOVŠČINA	160 LETNICA KNJIŽNICE VIPAVA	9.00–16.00
PETEK	16. AVGUST	AJDOVŠČINA VIPAVA	Most z dovoljenjem Sveta zavoda Lavričeve knjižnice	ZAPRTO
SOBOTA	2. NOVEMBER	AJDOVŠČINA	Most z dovoljenjem Sveta zavoda Lavričeve knjižnice	ZAPRTO
PETEK	29. NOVEMBER	AJDOVŠČINA VIPAVA	Strokovna ekskurzija	ZAPRTO
TOREK	24. DECEMBER	AJDOVŠČINA VIPAVA PODNANOS	Praznični urnik	8.00–13.00
TOREK	31. DECEMBER	AJDOVŠČINA VIPAVA PODNANOS	Praznični urnik	8.00–13.00

KNJIŽNICA OMOGOČA DOSTOP DO KNJIŽNIČNIH STORITEV V SVOJIH ENOTAH VSE DNI V TEDNU

Redni obratovalni časi Lavričeve knjižnice omogočajo, da uporabnik vsak dan v tednu lahko v eni ali drugi enoti dostopa do knjižnega gradiva. Z novo pridobitvijo v Ajdovščini – Knjigomaro – je uporabniku določen obseg gradiva dosegljiv 24 ur dan.

DELO Z GRADIVOM V LETU 2024

NABAVA, OBDELAVA IN FINANCIRANJE KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Lavričeva knjižnica Ajdovščina skrbi za knjižničarsko dejavnost na območju občin Ajdovščina in Vipava. Celotna zbirka gradiva obsega 174.947, od tega knjižnega gradiva 166.052 enot.

Konec leta 2024 je Lavričeva knjižnica Ajdovščina pokrivala območje s skupno 25.782 prebivalci, od tega v Občini Ajdovščina 19.891 in v Občini Vipava 5.891. Podatki o prebivalstvu so podlaga za načrtovanje dejavnosti (zaposleni, prostori, oprema) in nakupa knjižničnega gradiva in vzdrževanja zbirke (Pravilnik o knjižničarski službi, standardi za splošne knjižnice).

Podlage za nabavo knjižničnega gradiva

Orientacijska priporočila za sestavo knjižne zbirke navajajo, naj ta vsebuje 70 % gradiva za odrasle in 30 % gradiva za mladino ter 60 % strokovnega gradiva in 40 % leposlovja.

NAKUP GRADIVA V LETU 2024

Sredstva za nakup gradiva knjižnica pridobi povečini iz dveh virov: od občin-soustanoviteljic in od Ministrstva za kulturo (MK) v okviru javnega poziva za sofinanciranje knjižničnega gradiva. Manjši del gradiva pridobi z darovi (donacijami). LKA je lani namenila za nakup knjig 105.346,92 EUR. Od tega je bil delež MK primerljiv z letom poprej – 32.358 EUR (32.094 v letu 2023).

Soustanoviteljici sta skupaj zagotovili 63.241 EUR, od tega Občina Ajdovščina (OA) 48.781 €, Občina Vipava (OV) pa 14.640 EUR. Občina Ajdovščina več let rahlo zvišuje sredstva za nakup knjig, s čemer podpira željo knjižnice, da se približa standardu za povprečni letni nakup. V letu 2024 smo kupili 4.157 enot vsega gradiva.

Finančna sredstva za nakup gradiva

	NAČRTOVANO	USKLAJENO	DELEŽ	PORABLJENO
MINISTRSTVO	31.898,00	32.358,00	101,4 %	32.217,08
SREDSTVA OBČIN			100 %	63.241
OA	48.298,00	48.781,00		
OV	14.640,00	14.640,00		
		Skupaj 63.241		
LASTNA SREDSTVA	0	0	0	10235,14
SKUPAJ	94.656	95.599	108,4 %	105.346,92

Tabela: prikaz načrtovanih, usklajenih in porabljenih sredstev po sofinancerjih v letu 2024.

Darovi

V knjižnico prihaja vse več darovanega gradiva, toda obogatitev iz tega naslova je redka (neprimerno, poškodovano, zastarelo ...). Del gre v Bukvarno ali ga podarimo manjšim knjižnicam. Podarjeno gradivo (pregled, manipulacija) jemlje zaposlenim veliko časa. Velikokrat so nam primorani darovati gradivo tudi domači avtorji – samozaložniki, saj nam ne morejo izstaviti računa.

RAZPOREDITEV GRADIVA PO ENOTAH

Enote	Nakup	Dar	Skupaj
AJDOVŠČINA	2.529	410	2.934
POTUJOČA KNJ.	543	42	585
VIPAVA	625	99	724
PODNANOS	279	22	301
DOBRAVLJE	111	24	134
KNJIGOMARA	0	61	0
SKUPAJ	4.087	658	4.745

Prikaz razporeditve pridobljenega knjižničnega gradiva po enotah, 2024

	NEKNJIŽNO GR.	SERIJSKE PUBL.
AJDOVŠČINA	72	160
POTUJOČA KNJ.	4	12
VIPAVA	22	27
PODNANOS	2	11
DOBRAVLJE	1	4
SKUPAJ	101	214

Prikaz prirasta neknjižnega gradiva in serijskih publikacij (nakup, darovi), 2024

Pri neknjižnem gradivu imamo opraviti le s par izvodi darov; pri serijskih publikacijah gre predvsem za šolska in občinska glasila ter za priloge.

Pri nakupu strokovne literature – kolikor je mogoče – prisluhnemo potrebam srednjih šol (SŠ Veno Pilon, ŠG Vipava), Univerze v Novi Gorici z enoto v Ajdovščini in Vipavi, Univerze na Primorskem s študijskim programom Zdravstvena nega v Vipavi, Ljudske univerze Ajdovščina in njenih programov, Hiše mladih, Zavoda Beta in programa Garaže, Hiše mladih, Hiše dobre volje, potrebam vrtcev, šestih osnovnih šol in Univerze za tretje življenjsko obdobje, študijskih krožkov, vseživljenjskega učenja, društev ljudi s posebnimi potrebami ... Posebna pozornost je namenjena vinogradništvu in vinarstvu ter domoznanskemu gradivu. Dodatno namenjamo pozornost slovenskemu leposlovju, ki je uvrščeno v seznam bralne značke Primorci beremo ter gradivu za domače branje, bralnim značkam za otroke in mladino. Nabavili smo tudi multimedijsko gradivo s poudarkom na poučnih vsebinah.

Opažamo, da smo se pri nakupu gradiva za otroke in mladino ter gradiva za odrasle približali priporočilom, nekoliko slabša so razmerja med strokovnim gradivom in leposlovjem (manjša ponudba na trgu, manj finančnih sredstev).

NAKUP E-KNJIG PREKO SERVISA COBISS ELA

Bralci so si izposodili 671 izvodov COBISS ELE, 870 Biblosa e-knjig in 206 zvočnih knjig in si ogledali 53 filmov iz filmoteke. Bralci so za e-knjige nakupili 2535 licenc.

DOSEŽENA CENA ZA NAKUP

Povprečna dosežena cena na enoto knjižnega gradiva je bila 25,34 EUR, kar je 15,6 % oziroma 3,34 EUR več od načrtovane 22,00 EUR. Nabavne cene periodičnega tiska so še naprej razmeroma visoke, plačujemo ga iz fonda lastnih sredstev.

OBISK IN IZPOSOJA V LETU 2024

Vpis novih članov zadnji dve leti odraža pozitiven trend, ki se začenja odražati v obisku in izposoji.

OBISK ČLANOV

V letu 2024 je knjižnico obiskalo skupno 116.359 članov, kar je 2.3 % oz. 2.614 članov več kot leto poprej.

OBISKI ČLANOV	2020	2021	2022	2023	2024	Odstotek glede na 2023
AJDOVŠČINA	64.874	84.349	74.335	81.830	85.062	3,9
VIPAVA	8.370	12.511	12.406	14.787	14.549	-1,6
PODNANOS	2.808	3.502	3.291	4.204	3.881	-8,3
POTUJOČA	9685	12.229	10.464	11.384	11.429	0,4
DOBRAVLJE	1.262	1.613	1.393	1.540	1.438	-7
Skupaj	86.999	114.204	101.889	113.745	116.359	2,3

Obisk članov v letu 2024 po enotah.

Opomba: pri številki **116.359** članov gre za COBISS-ovo zaznambo obiskovalcev, ki so si izposodili gradivo. **Dejanski obisk knjižnice je večji:** prebiranje časopisov, študij v knjižnici, obisk za kavo, brskanje po internetu, spremstvo člana, obisk kulturnega dogodka, bralnega srečanja ... Številka ne zajema niti šolskih skupin, razredov ali skupin vrtcev, skupin, ki so organizirane med počitnicami ...

Rast obiska beležimo v Ajdovščini in v potujoči knjižnici.

IZPOSOJA

Izposoja v letu 2024 se je v primerjavi z letom 2023 nekoliko zmanjšala. Deloma je to mogoče pripisati dejstvu, da nekateri oddelki niso bili odprti tri dni. S podaljšanji so si člani izposodili 394.117 enot knjižničnega gradiva, kar je 5.929 enot manj. Izposojenih je bilo 379.602 knjig, 4.996 serijskih publikacij, 9.519 enot neknjižnega gradiva) in 1.800 spletnih virov, ki so šteti posebej.

IZPOSOJA GRADIVA	2020	2021	2022	2023	2024	% po oddelkih	% na 2023
<i>s podaljšanji</i>							
AJDOVŠČINA	213.069	234.381	260.142	271.075	267.372	67,9	-1,4%
VIPAVA	41.453	49.364	53.236	54.664	52.568	13,3	-4%
PODNANOS	13.950	14.430	15.211	18.143	17.005	4,3	-6,7%
POTUJOČA	41.245	58.646	48.071	49.856	51.360	13	3%
DOBRAVLJE	5.772	7.527	5.694	6.308	5.812	1,5	-8,5%
Skupaj	315.489	364.348	383.354	400.046	394.117	100,00%	-1,5%

MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA

Uporabniki preko medknjižnične izposoje dostopajo do študijskega oz. strokovnega gradiva, ki ga Lavričeva knjižnica nima ali je izposojeno. Praviloma ga je mogoče dobiti že v enem dnevu od naročila, kar je za uporabnika zelo ugodno.

Izpostavljamo: medknjižnična izposoja gradiva za študijske ali raziskovalne namene je med knjižnicami Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica in Tolmin brezplačna.

	Medknjižnična izposoja 2024		
	naročeno za LK	izposojeno iz LK	skupaj
KNJIGE	143	107	250
SCANI	29	1	30
SKUPAJ	172	108	280

IZPOSOJA E-KNJIG IN AUDIO-KNJIG

V letu 2024 smo evidentirali 1800 izposoj elektronske knjige.

Izposoja audio (zvočnih) knjig zlagoma narašča, lani smo zabeležili 206 izposoj.

DRUGI PODATKI O DELU Z GRADIVOM

ODPIS KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Lavričeva knjižnica več let izvaja načrt Prenova fonda, v letu 2024 smo odpisali 4066 enot knjižničnega gradiva.

Odpisovali smo gradivo, ki je bilo:

- uničeno, poškodovano
- zastarelo
- dvojnik
- izgubljeno

Še uporabno knjižnično gradivo smo ponudili:

- Narodni in univerzitetni knjižnici
- sosednjim knjižnicam
- šolskim knjižnicam.

AJDOVŠČINA	POTUJOČA KNJIŽNICA	VIPAVA	PODNANOS	DOBRAVLJE	SKUPAJ
1885	1004	755	255	6	4066

Odpis knjižničnega gradiva v letu 2024

Odpisano gradivo postavljamo v Bukvarno v Ajdovščini in v Vipavi, kjer obiskovalci kupijo knjige in starejše letnike serijskih publikacij po simbolični ceni. Če menimo, da bi bilo gradivo zanje pomembno, ga ponudimo šolskim knjižnicam, NUK-u in drugim knjižnicam. Med drugim smo del odpisanega gradiva podarili knjižnici v Podragi, na Slapu, Waldorfski šoli v Ajdovščini. Kar ostane na policah, ponudimo uporabnikom brezplačno.

DOMOZNANSTVO V LETU 2024

Domoznanski oddelek Lavričeve knjižnice zbira in hrani gradivo, ki se po vsebini, avtorstvu ali kakšni drugi lastnosti veže na širše območje Ajdovščine in Vipave. Na oddelku skrbimo za posredovanje informacij iz gradiva ter promocijo domoznanske dejavnosti. Poleg knjižnega gradiva v domoznanski zbirki hranimo tudi zemljevide, razglednice, drobne tiske, plakate, avdio-video gradivo, zapuščino dr. Danila Lokarja, zaključna dela idr. Reproduciranje domoznanskega gradiva in posebnih zbirk poteka v dogovoru z bibliotekarjem, zanj veljajo določene omejitve. Gradivo je dostopno samo s pomočjo zaposlenih, na dom ga praviloma ne izposojamo. V okviru naše domoznanske dejavnosti skrbimo tudi za Lokarjevo spominsko sobo, ki se nahaja v njegovi nekdanji hiši, oziroma danes Lokarjevi galeriji. V njej izvajamo vodene ogleda in na ta način predstavljamo pisateljevo življenje in delo. Veseli smo, da smo ena od desetih splošnih knjižnic v Sloveniji, ki sodeluje pri pripravi Smernic za domoznansko dejavnost – dokumenta, ki bo predstavljal priporočila in navodila za delo z domoznansko zbirko. Dokument bo predvidoma izšel spomladi 2025.

Domoznansko gradivo

Na domoznanskem oddelku hranimo okrog 4000 enot gradiva. Lanski prirast je znašal 93 enot, ki smo jih pridobili z nakupom in darovi. Poleg novih izdaj redno pregledujemo tudi kataloge iz antikvariatov in dokupujemo gradivo, ki ga še nimamo in je pomembno za našo zbirko. Skrbimo tudi za katalogizacijo člankov v vseh lokalnih časopisih in revijah – v preteklem letu smo v vzajemni katalog vnesli 41 domoznanskih člankov.

	Serijske publikacije	Neknjižno gradivo	Knjige	SKUPAJ
Ajdovščina	14	2	57	73
Vipava	6	1	4	11
Potujoča knj.	2	0	0	2
Podnanos	3	0	2	5
Dobravlje	2	0	0	2
SKUPAJ	27	3	63	93

Število domoznanskega gradiva v 2024

V letu 2024 smo v domoznanski fond LKA vpisali 27 naslovov serijskih publikacij, 63 naslovov knjižnega in 3 naslovov neknjižnega gradiva. Domoznanske novosti smo predstavljali na Knjižnih srečanjih ob kavici, literarnih večerih, nanje smo uspešno in odmevno opozarjali na naši spletni strani in socialnih omrežjih, pripravljali smo tudi zapise za posamezne portale.

SPLETNI PORTALI

Ena od nalog domoznanstva je tudi vnašanje vsebin na slovenske domoznanske portale (Kamra, Obrazi slovenskih pokrajin).

OBRAZI SLOVENSKIH POKRAJIN

V preteklem letu smo na spletni biografski leksikon *Obrazi slovenskih pokrajin* vnesli 4 biografije pomembnih lokalnih osebnosti. V sodelovanju s knjižnicami goriškega območja vsako leto pripravimo pogovorni večer z eno od objavljenih osebnosti na portalu. V preteklem letu smo preživeli prijeten večer z zbiralko in zapisovalko ljudskega izročila Magdo Rodman z Vipave. Doslej je knjižnica prispevala 163 vpisov. Število ogledov je bilo v letu 2024 34.307.

KAMRA

Kamra je portal z vsebinami, ki pokrivajo področje kulturne dediščine in domoznanstva. Vsebine vnašajo različne organizacije, med njimi tudi veliko splošnih knjižnic. Lavričeva knjižnica sodeluje pri vnosu digitalnih prispevkov na portal že od leta 2016, trenutno je na portalu Kamra šest naših obsežnejših prispevkov oziroma zgodb, ki skupno beležijo 26.610 ogledov.

DOBREKNJIGE.SI

Skrbimo tudi za vnos vsebin na portal *Dobreknjige.si* – v preteklem letu smo imeli v knjižnici dve aktivni vnašalki, ki sta vnesli skupno 8 knjižnih vsebin. Lavričeva knjižnica ima do 31. 12. 2024 skupno vnesenih 371 vsebin in kar 1.678.615 ogledov. Koordinatoriki projekta: Viktorija Kante in Franka Koren sta bili v letu 2024 nominirani med pet kandidatki za najboljši vnašalki na portalu.

DIGITALIZACIJA

V okviru skupnega – območnega sodelovanja med knjižnicami v regiji pripravimo predloge (seznam knjig ali lokalnih serijskih publikacij) za digitalizacijo gradiva s področja, ki ga pokriva naša knjižnica. Prednost damo starejšemu domoznanskemu gradivu, ki je težje dostopno (le za čitalniško rabo) in gradivu z bogato domoznansko vsebino. V letu 2024 smo predlagali in digitalizirali del še ne digitaliziranih izvodov časopisa Gora, ki je sedaj dostopen na portalu dLib. Digitalizacija je finančno pokrita iz sredstev Ministrstva za kulturo, knjižnice v regiji pa se o vsebinah dogovorimo vsako leto.

DRUGE OBLIKE DELA Z GRADIVOM

V nadaljevanju navajamo le nekaj izpostavljenih oblik dela. Njihove vsebine podrobneje predstavljamo v poglavju o delu z uporabniki, popularizaciji knjige in branja, o prireditvah in projektih bralne kulture, vseživljenjskega izobraževanja in delu s posebnimi skupinami in v Prilogi k letnemu poročilu.

ŠTUDIJSKI IN BRALNI KROŽKI TER BRALNA SREČANJA

KNJIŽNA SREČANJA OB KAVICI

Tudi v letu 2024 smo uspešno izvajali študijski krožek *Srečanja ob kavici*, ki ima za seboj že dolgoletno tradicijo.

BEREMO V NAROČJU STARŠEV

Krožek smo izvedli že 15. sezono, je eden prvih tovrstnih projektov v slovenskih splošnih knjižnicah, vedno odlično obiskan. Namenjen je mladim staršem na porodniškem dopustu.

BRALNA SREČANJA V DOMOVIH STAREJŠIH AJDOVŠČINA IN VIPAVA

Bralna srečanja imajo tudi terapevtski cilj, saj spodbujajo k branju in pogovoru ter izmenjavi mnenj o prebranem in tudi življenjskih izkušenj. Udeležencem pomagajo ohranjati kognitivne sposobnosti in socialne spretnosti.

BRALNA SREČANJA V VDC AJDOVŠČINA IN VIPAVA

Udeleženci prebirajo odlomke ali kratke zgodbe iz izbranih leposlovnih del. Bralna srečanja jih spodbujajo k druženju, motivirajo k pripovedovanju in spoznavanju različnih tem, kar ima poleg socializacijskega tudi terapevtski učinek.

BRALNA SREČANJA DIJAKINJ

Srečanja dijakinj potekajo v dijaškem domu ŠG Vipava, namenjena so spoznavanju kakovostnega knjižnega gradiva.

TEMASTKE IN DRUGE RAZSTAVE

Tudi razstavna dejavnost je pomembna oblika predstavitve knjižnega gradiva. Gostili smo raznolika dela v vseh naših enotah.

RASTEM S KNJIGO

Nacionalni projekt Rastem s knjigo je namenjen spoznavanju učencev in dijakov s knjižno zbirko, ki jo hrani knjižnica, in s storitvami, ki jih ponuja uporabnikom.

KNJIŽNICA KOT IZDAJATELJICA

Eno pomembnih vej našega delovanja predstavlja tudi založniška dejavnost. V letu 2024 smo s podporo Občine Ajdovščina finančno, organizacijsko in tehnično podprli izid štirih knjižnih izdaj. Najprej knjigo kratkih zgodb *Biseri iz mrzle reke* – plod udeležencev šole kreativnega pisanja, ki deluje pod mentorstvom Bojana Bizjaka in pod okriljem knjižnice. Malo zatem je domača avtorica Tanja Polanc s *Predmeje* z našo podporo izdala otroško slikanico *Basni iz Trnovskega gozda*. Tudi delo *Brgitni, Angelska gora*, ki opisuje tragičen dogodek, ki se je zgodil med drugo svetovno vojno in združuje prispevke različnih eminentnih avtorjev, je nastalo s pomočjo Lavričeve knjižnice. Zadnje dni v decembru pa smo izdali še zbornik *Srečanja z Danilom Lokarjem*, ki vsebuje vsebino predavanj z mesečnih srečanj, ki smo jih organizirali v letu 2022/2023 ob pisateljevi 130-letnici rojstva.

ELEKTRONSKA REVIJA BURJAČ

Lavričeva knjižnica izdaja literarno elektronsko revijo BURJAČ, drugo te vrste v državi. Reviji daje knjižnica poseben pomen in mesto, saj nagovarja publiko, ki želi izraziti lastno literarno ustvarjalnost kot tudi publiko, ki spremlja avtorske objave. V letu 2024 so svoje prispevke med drugimi prispevali Denis Škofič, prejemnik Cankarjeve nagrade, Feri Lainšček, Dušan Šarotar, Cvetka Bevc, Zdenko Kodrič in drugi. Revija daje poudarek kratki prozi in poeziji, objavlja tudi fotografije. Spletišče (www.burjac.si) objavlja tudi zvočne posnetke objavljenih prispevkov. Ureja jo pisatelj iz Ajdovščine Bojan Bizjak, v uredniškem odboru so še trije zaposleni Lavričeve knjižnice.

Burjač je v letu 2024 priobčil 7 kvalitetnih intervjujev z vidnejšimi slovenskimi literati in literatkami, na spletišču sta izhajala dva roman. Objavljena je bila ena pesniška zbirka, nekaj posameznih pesmi in 33 prispevkov kratke proze. Objave je prispevalo 12 avtorjev.

MENTORSTVO

S CIRIUS Vipava smo sodelovali v programu dodatnega usposabljanja za starejše učence. Cilj le-tega je vključevanje varovancev v zunanje delovno okolje, s čemer pridobivajo delovne in socialne izkušnje. Z mentorico nas je obiskovala ena varovanka (zanjo smo poiskali njej prilagojena opravila). Usposabljanje je potekalo v krajevni knjižnici v Vipavi.

AKTIVNO ČLANSTVO, NOVI ČLANI, BRISANJE ČLANSTVA

AKTIVNI ČLANI 2024

AKTIVNI ČLANI	2020	2021	2022	2023	2024
AJDOVŠČINA	4.730	4.647	5.007	5.228	5.217
VIPAVA	1.015	1.041	1.184	1.311	1.364
PODNANOS	446	357	369	406	414
PK	1.561	1.148	1.175	1.260	1.228
DOBRAVLJE	207	188	164	228	221
SKUPAJ	7.959	7.381	7.899	8.433	8.444

NOVI ČLANI 2024

Lani je v knjižnico na novo pristopilo 713 novih članov, 76 manj oz. 9,6 % manj. Manj članov se jih je vpisalo v Ajdovščini, Vipavi in v Podnanosu. Upoštevati je treba, da knjižnica redno izvaja brisanje neaktivnih članov (varovanje osebnih podatkov), kar lahko vpliva na evidenco.

NOVI ČLANI	2020	2021	2022	2023	2024	Razlika, v %
AJDOVŠČINA	345	418	520	586	544	-7,7
VIPAVA	48	79	112	107	72	-32,7
PODNANOS	12	8	25	28	19	-33,2
POTUJOČA KNJIŽNICA	77	83	86	67	76	13,4
DOBRAVLJE	4	1	2	1	2	50
SKUPAJ	486	589	745	789	713	-9,6

BRISANJE NEAKTIVNIH ČLANOV 2024

Na podlagi 15. člena Zakona o knjižničarstvu in 21. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) smo v letu 2024 brisali podatke o neaktivnih članih Lavričeve knjižnice Ajdovščina. Postopki brisanja podatkov so bili izvedeni za vse neaktivne člane Lavričeve knjižnice, pri katerih je poteklo več kot leto dni po zapadlem članstvu in le-ti do knjižnice nimajo več nobene obveznosti. Izbrisalo se je tudi podatke o članih, ki so umrli, ter podatke o članih, ki so to sami zahtevali. Dne 24. 10. 2024 je bil izveden postopek paketnega brisanja neaktivnih članov. Postopki so bili izvedeni za vse oddelke Lavričeve knjižnice, torej Ajdovščina, Vipava, Podnanos, Dobravlje in Potujoča knjižnica.

Na dan 24. 10. 2024 so bili paketnobrisani podatki za 434 članov.

Ajdovščina	298
Vipava	42
Podnanos	17
Potujoča knjižnica	77
Dobravlje	0
Skupaj	434

Tekom leta 2024 se je zaradi različnih vzrokov (izpis na lastno željo, podvojen vpis, član umrl, neaktivne pravne osebe) izbrisalo še dodatnih 34 članov. Torej je bilo v letu 2024 izbranih 468 članov. Izločile so se tudi pristopne izjave članov, za katere je bil izveden postopek brisanja podatkov, in morebitne članske izkaznice, v kolikor so bile le-te še v naši hrambi. Pristopne izjave, morebitne izkaznice in sezname se je uničilo v skladu z 21. členom Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1).

E-KNJIŽNICA V LETU 2024

Spletna stran Lavričeve knjižnice

Spletna stran in FB profil LKA sta bila v letu 2024 bolj obiskana, vsebine pa obsežno po-objavljane. Preko spletne strani je mogoče dostopiti do nekaterih elektronskih knjig in objav posnetih dogodkov knjižnice. Konec avgusta je bila posodobljena spletna stran s ciljem večje preglednosti, praktične uporabnosti in dostopnosti. V letu 2024 je spletno stran uporabilo 51.529 uporabnikov, naš YouTube kanal si je v letu 2024 ogledalo 2254 uporabnikov.

Facebook, Instagram

Knjižnica dejavno uporablja družbeni omrežji Facebook in Instagram. Vsebine prispeva več sodelavcev. Uspešno delo je odraz načrtnega pristopa zaposlenih in sprotnosti objav; kar je dvignilo prepoznavnost knjižnice. V letu 2024 smo imeli 2.300 sledilcev na FB, več kot 200 novih od lanskega leta, na Instagramu pa 892, kar znaša več kot 100 v primerjavi z letom poprej.

Elektronske baze podatkov omogočajo uporabnikom, da pridejo do koristnih podatkov z različnih strokovnih in znanstvenih področij. S pomočjo uporabniškega imena in gesla (enako kot uporabniško ime in geslo za storitev "Moja knjižnica"), dostopajo do baz preko povezav na naši spletni strani povsod, kjer je na voljo povezava z internetom. Članom knjižnice nudimo možnost **elektronskega obveščanja** o skorajšnjem poteku roka izposoje in zanje prispelem rezerviranem gradivu. Obvestila lahko prejemajo preko e-pošte. Preko sistema COBISS pošiljamo tudi splošna obvestila, enako preko »novičnika« z naše spletne strani (prejemajo jih naročniki, prijavljeni v skladu s predpisi GDPR).

Uporaba knjigomatov

Večinski del vračila knjig poteka v osrednji knjižnici v Ajdovščini preko zunanjega vračalnika, ki deluje tudi v času, ko je knjižnica zaprta. V Ajdovščini je na voljo tudi notranji knjigomat za izposajo, v Vipavi pa je v uporabi knjigomat za vračanje in za izposajo.

Leto	2023	2024
IZPOSOJA	22.006	23.007
VRAČILO	148.444	154.689
SKUPAJ	170.450	177.696

Izposoja in vračilo gradiva z uporabo knjigomatov

Paketniki

Storitev je bila med bralci odlično sprejeta. Skupno število prevzema gradiva v paketnikih je vse višje. Postavljeni so v Ajdovščini, Vipavi in Podnanosu, omogočajo prevzem rezerviranega in naročenega gradiva tudi izven delovnega časa knjižnice.

	2023	2024
Ajdovščina	468	944
Vipava	36	91
Podnanos	6	6
skupaj	510	1041

Število enot gradiva naročeno v paketnik.

V Ajdovščini in Vipavi se je izposoja v paketnikih podvojila oz. potrojila, v Podnanosu je ostala enaka. Skupno se je v letu 2024 preko paketnikov izposodilo dvakrat več knjig kot v letu 2023.

Javno dostopni računalniki z dostopom do interneta

Knjižnica omogoča uporabo javno dostopnih računalnikov z dostopom do interneta. Vsaj osem let beležimo manj zanimanja za uporabo javnih računalnikov – študentje in dijaki, ki se pripravljajo na izpite ali projekte, uporabljajo lastne prenosnike preko knjižničnih omrežij.

Brezžična omrežja

V enotah knjižnice so na voljo brezžična omrežja, ki se jih ne le člani, temveč tudi drugi uporabniki, poslužujejo vse več. Brezžično omrežje Libroam/Eduroam lahko uporabljajo člani knjižnice z uporabniškim imenom in geslom za servis "Moja knjižnica" v Ajdovščini. Za obiskovalce, ki niso člani knjižnice, je na voljo brezžično omrežje za goste.

E-viri

Elektronske baze podatkov omogočajo uporabnikom, da pridejo do koristnih podatkov z različnih strokovnih in znanstvenih področij. S pomočjo uporabniškega imena in gesla (enako kot uporabniško ime in geslo za storitev "Moja knjižnica"), dostopajo do baz preko povezav na naši spletni strani povsod, kjer je na voljo povezava z internetom.

Oddaljene prijave

Člani (93) so v letu 2024 opravili 3355 oddaljenih prijav na podatkovne baze in e-vire, do katerih dostopa Lavričeva knjižnica brezplačno ali jih ima zakupljene v okviru sodelovanja med območnimi knjižnicami v severnoprimerški regiji (Nova Gorica, Ajdovščina, Idrija, Tolmin). Naši člani so v preteklem letu opravili 821 vpogledov preko portala EBSCO. Opravljenih je bilo 52. 443 vpogledov v Encyclopedio Britannico. V preteklem letu so člani v večjem številu uporabljali aplikacijo PressReader, preko katere brezplačno dostopajo do več tisoč najpomembnejših svetovnih medijev oz. izdaj, med njimi je nekaj slovenskih. V letu 2024 so opravili 18.096vpogledov.

DELO Z UPORABNIKI, POPULARIZACIJA KNJIGE IN BRANJA, VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE IN DELO S POSEBNIMI SKUPINAMI

S ciljem kakovostnega izvajanja nalog iz 2. člena (delo z gradivom, posredovanje gradiva, dokumentacijsko in bibliotekarsko delo ter druga) in dejavnosti, ki jih določa 16. člen Zakona o knjižničarstvu (delo z uporabniki, posebnimi skupinami, dogodki in prireditve, namenjene promociji branja in knjige, vseživljenjsko izobraževanje, domoznanska dejavnost) Lavričeva knjižnica samostojno in v sodelovanju z drugimi pripravlja prireditve in projekte širjenja bralne kulture za odrasle in mladino.

PRIREDITVE IN PROJEKTI ŠIRJENJA BRALNE KULTURE

V letu 2024 je Lavričeva knjižnica pripravila številne dogodke za odrasle in mladino. Prireditve, predavanja, predstavitve, razstave, delavnice, projekte in bralna srečanja je izvedla na več lokacijah. Nekateri dogodki so bili množično obiskani, zato smo evidentirali le skupno število obiska, prav tako ni mogoče evidentirati obiska razstav in dogodkov, kjer smo sodelovali z drugimi. Na zabeleženih 279 prireditvah nas je obiskalo 6461 obiskovalcev.

Lavričeva knjižnica je organizacija, ki poleg osnovnega poslanstva – izposoje raznovrstnega gradiva, iskanja informacij in virov ter širjenja bralne kulture – ponuja tudi zares pester nabor kulturnih dogodkov in dejavnosti. Izvajamo namreč bralne ure v petih javnih ustanovah (dva Varstveno delovna centra, dva domova za starejše, dijaški dom), pripravljamo pravljичne ure v štirih enotah naše knjižnice, izvajamo različne študijske krožke, mesečno uganko, raznovrstne razstave, Beremo s terapevtskimi psi, izobražujemo o uporabi elektronskih virov, vsako leto vodimo po knjižnici več kot 1000 otrok različnih starosti (vrtni, osnovne šole, srednje šole), prirejamo štiri različne bralne izzive, skrbimo za zapuščino Danila Lokarja s promocijo njegove literature in ozaveščanjem o pomenu njegovega pisateljevanja za širšo skupnost – v obliki vodenja po njegovi spominski sobi, kulturnimi večeri na dan njegovega rojstva in z organizacijo pohoda po Lokarjevi poti.

PRIREDITVE ZA ODRASLE

Kulturni dogodki in literarni večeri za odrasle

Leto 2024 bomo ohranili v spominu kot leto okroglih obletnic: v aprilu smo slavnostno proslavili 160 let od začetka delovanja Slovenske čitalnice v Ajdovščini, ki je kasneje dobila ime po pobudniku in ustanovitelju Karlu Lavriču. 17. aprila smo to pomembno obletnico proslavili z osrednjo prireditvijo s slavnostnim govornikom, podpredsednikom vlade RS, Matejem Arčonom. Dva meseca kasneje smo obeležili še 160 let Čitalnice v Vipavi – prav tako z osrednjo prireditvijo na Trgu Pavla Rušta. Leto smo zaključili s 50-letnico naše krajevne knjižnice v Podnanosu, ki smo jo organizirali skupaj s Krajevno skupnostjo Podnanos. Ob tej priložnosti smo postavili razstavo domoznanskih tiskov Podnanosa, na kateri smo izpostavili tudi 750-letnico prve omembe kraja Podnanos v pisnih virih.

Poleg vseh naštetih dejavnosti pa pripravljamo tudi literarne večere in predavanja za odrasle. Letos smo na 39-ih kulturnih prireditvah za širšo javnost našeli 2455 obiskovalcev; po največjem obisku izstopajo letošnje prireditve ob 160-letnici knjižničarskega delovanja ter prireditvi ob zaključku bralnih akcij Primorci beremo in Poletavci. Prireditev ne izvajamo samo v prostorih naše knjižnice ali v naših krajevnih knjižnicah, temveč se skušamo povezati tudi s krajevnimi skupnostmi in ustanovami v okolici: gostovali smo npr. na Gočah in v osnovni šoli v Vipavi, tudi drugi so gostovali pri nas (Šent, Rod). V ospredje naših literarnih večerov skušamo postaviti predvsem lokalne avtorje in njihova dela, z veseljem pa gostimo tudi bolj znana slovenska imena.

Študijski in bralni krožki ter bralna srečanja

Bralna srečanja, ki jih sistematično izvaja knjižnica, imajo cilj spodbujati k branju, spoznavati knjižnični fond, spodbujati izposojno gradivo in popularizirati dela slovenskih ustvarjalcev. Usmerjena so predvsem na ranljive skupine (ŠENT, VDC, domovi za starejše ...).

ŠTUDIJSKI KROŽEK KNJIŽNA SREČANJA OB KAVICI

Tudi v letu 2024 smo uspešno izvajali študijski krožek Srečanja ob kavici, ki ima za seboj že dolgoletno tradicijo. V povprečju krožek obiskuje zaključena skupina obiskovalcev, navadno od 10 do 15 ljudi, pretežno upokojencev. V celem letu je krožek skupno obiskalo 98 udeležencev. Na vsakem srečanju obdelujemo različne teme, se o njih pogovorimo in pregledamo kakšno literaturo o tej temi je mogoče dobiti v Lavričevi knjižnici. Vsako leto na enem od srečanj predstavimo tudi domoznanske knjižne novosti preteklega leta. Včasih povabimo na srečanje tudi posebne goste, ki nam predstavijo področja svojega delovanja – v preteklem letu smo tako gostili Lucijana Trošta, ki nam je predstavil že nekoliko pozabljeno obrt žganja apna oziroma izdelave apnenic. Jeseni pa je prišel na obisk Jošt Černigoj z Občine Ajdovščina, oziroma Oddelka za prostor. Na njegovi predstavitvi smo se pogovarjali o mobilnosti oziroma o celostni prometni strategiji občine Ajdovščina. Navadno ob zaključku srečanj v juniju knjižnica organizira ekskurzijo za udeležence Srečanj ob kavici. Tokrat smo si pod vodstvom najetega vodiča ogledali bližnja italijanska kraja: Oglej in Gradež. Krožek vodi Franka Koren.

BEREMO V NAROČJU STARŠEV

V oktobru, novembru in decembru smo že 15. sezono priredili sklop srečanj Beremo v naročju staršev – tokrat v vipavski knjižnici. Na srečanjih smo gostili šest predavateljic z različnih področij otrokovega razvoja ter prenatalnega obdobja. Eno predavanje priredimo sami in je namenjeno tudi ozaveščanju o bralni in družinski pismenosti ter vzpodbujanju razvoja obdobja porajajoče se pismenosti. Srečanj se navadno udeležujejo mame na porodniškem dopustu, lahko pa tudi očetje ali stari starši. Na srečanja prihajajo s svojimi dojenčki. V povprečju je eno srečanje obiskalo 12-15 mamic s svojimi otroki, skupno smo zabeležili 226 udeležencev. Naš dobro obiskan in uveljavljen projekt je poznan tudi med ostalimi splošnimi knjižnicami, letos smo ga predstavili tudi na strokovnem posvetovanju o družinski pismenosti v Mestni knjižnici v Kranju. Krožek koordinira Franka Koren.

BRALNA SREČANJA V DOMOVIH STAREJŠIH AJDOVŠČINA IN VIPAVA

Bralna srečanja imajo tudi terapevtski cilj, saj spodbujajo k branju in pogovoru ter izmenjavi mnenj o prebranem in tudi življenjskih izkušenj. Udeležencem pomagajo ohranjati kognitivne sposobnosti in socialne spretnosti. Dom starejših občanov – DSO Ajdovščina je od začetka leta 2024 obiskovala bibliotekarka Alenka Furlan, ki je bralna srečanja vodila tudi po upokojitvi kot prostovoljka. Opravila je 11 obiskov, srečanja se je udeležilo 184 obiskovalcev. V povprečju je srečanja obiskovalo 16 udeležencev. 7 bralk je sodelovalo tudi v projektu Primorci beremo in ga tudi zaključilo. V Pristanu Vipava je vodila srečanja bibliotekarka Valentina Tominec. Srečanja so dvakrat mesečno, skupaj jih je bilo 16, udeležilo se jih je 243 udeležencev.

BRALNA SREČANJA V VDC AJDOVŠČINA IN VIPAVA

Bralna srečanja v VDC Ajdovščina in Vipava (Knjigožur) je projekt, v katerem sodelujejo varovanci obeh VDC-jev in v okviru katerega se udeležujejo mesečnih bralnih srečanj ter tekom leta s pomočjo prebranih knjig izpolnjujejo bralno knjižico. Zaključne prireditve Knjigožur se je v letu 2024 udeležilo približno 40 varovancev iz obeh Varstveno delovnih centrov. Podelili smo jim bralna priznanja (25 varovancev je dobilo bralna priznanja) in jim čestitali za sodelovanje pri krožku. Z bralnimi srečanji smo nadaljevali v mesecu oktobru in jih za leto 2024 zaključili v decembru. V letu 2024 smo tako oba VDC-ja obiskali 15-krat. V Vipavi se skupnega branja udeležuje 7–8 varovancev, v Ajdovščini pa 12–14 varovancev. Skupno v letu 2024 beležimo obisk 145-ih udeležencev. Na bralnih srečanjih prebiramo humorne zgodbe, krajše pripovedi ali kratke zgodbe iz različnih leposlovnih del, besedila z življenjskim naukom. Udeležence spodbujamo, da ob prebranem sami povedo svoje življenjske zgodbe ali vsakodnevne dogodivščine. V obeh VDC-jih rešujemo tudi uganko meseca in vsak mesec izžrebamo nagrajenca. Bralna srečanja jih spodbujajo k druženju, medsebojnemu spoznavanju, motivirajo jih k pripovedovanju in hkrati k spoznavanju različnih tem oz. odlomkov iz literature, kar ima poleg socializacijskega vidika tudi terapevtski učinek. Krožek koordinira Nika Škvarč.

Primorci beremo

Projekt Primorci beremo poteka v sodelovanju desetih primorskih knjižnic. Gre za spodbujanje branja slovenskega leposlovja. V projektu lahko sodelujejo člani stari nad 15 let. Za uspešen zaključek projekta morajo prebrati najmanj pet proznih del in eno pesniško zbirko. Ob uspešnem zaključku pripravimo zaključno prireditev, bralci, ki uspešno zaključijo, pa dobijo tudi knjižno nagrado. V letu 2024 je v projektu po vseh naših oddelkih sodelovalo 156 bralcev, uspešno pa jih je zaključilo 142. Skupno so prebrali kar 1227 knjig. Koordinatorici projekta Jasmina Česnik Ušaj in Vera Božič. Projekt smo tradicionalno zaključili s kulturnim dogodkom, gostja je bila popularna pevka Elda Viler – njeno knjigo so prejeli udeleženci projekta kot knjižni dar.

Razstave v letu 2024

V Ajdovščini ter v enotah Vipava in Podnanos smo pripravili več rednih razstav za odrasle in za otroke. V letu 2024 smo v Lavričevi knjižnici v Ajdovščini pripravili 5 tematskih razstav, namenjenih uporabnikom različnih starostnih skupin: v aprilu smo imeli razstavo in zgibanko na temo avtizma, v maju je bila razstava na temo družine ob mednarodnem dnevu družine in v spomin na 110-letnico rojstva pisateljica Branke Jurca, v oktobru je bila tematska razstava o duševnem zdravju, v juliju pa razstava z naborom knjig, primernih za poletno branje. V Vipavi je bilo tematskih razstav 13. S priložnostnimi razstavami smo opozorili na posamezne ustvarjalce, predstavili določeno temo in izpostavili knjige posameznih strokovnih skupin. Na mladinskem oddelku smo še posebej opozorili na knjige z oznako ZLATA HRUŠKA, ki označuje dobre (kvalitetne) knjige za otroke. Odprli smo tudi gostujočo razstavo dijakov Škofijske gimnazije Vipava: Anton Lavrin, vrli naš junak.

Vsako leto v sodelovanju z Goriško knjižnico Franceta Bevka v okviru projekta digitalizacije gradiva gostimo razstavo *Skrito-odkrito-ohranjeno-dostopno*. Z njo želimo prikazati gradivo, ki je bilo

digitalizirano in objavljeno v preteklem letu na našem območju, predstaviti našim uporabnikom portal dLib ter proces digitalizacije. V letu 2024 smo na domoznanstvu pripravili naslednje razstave: konec januarja smo obeležili 240-letnico rojstva rojaka Matije Vertovca. V ta namen smo v vitrinah razstavili nekaj njegovih prvotiskov in ostalega gradiva ter spremljajoči plakat. Tudi v letu 2024 smo postavili gostujočo razstavo Skrito-odkrito-ohranjeno-dostopno, razstavo o digitaliziranem gradivu na goriške območju. Konec leta 2024 pa smo v Podnanosu z razstavo Naš kraj, zapisan v času proslavili 750-letnico prve omembe kraja Podnanos in 50-letnico naše krajevne knjižnice v Podnanosu.

BILKA

Bralni Izziv Lavričeve Knjižnice – BILKA smo izvedli tretje leto zapored, potekal je med 15. decembrom in 15. aprilom (jesensko-zimsko obdobje). Odzvalo se je 109 bralk in bralcev (v prvem letu izvedbe 88, v drugem 95). Razveseljivo dejstvo je, da je od tega kar 52 mlajših od 15 let. Za izvedbo skrbijo vsi zaposleni, projekt je zasnovala Viktorija Kante.

KO ZADIŠI PO KNJIGAH – RAZVAJAMO BRBONČICE

V knjižnici Vipava smo že tretje leto zapored uspešno zaključili poletni bralni izziv Ko zadiši po knjigah: razvajamo naše brbončice. Vsi, ki so v izzivu sodelovali, so se z izpolnjenim lističem, s katerim smo preverjali zadovoljstvo s prebranim, lahko uvrstili v žrebanje za nagrado – tokrat hrano za telo. Izposodili smo 65 knjižnih paketov (lani 37) in z njimi 99 knjig (lani 63). Ob zaključku projekta je bilo izpeljano žrebanje: izžrebani udeleženec projekta je od uglednega vipavskega gostinca prejel posebno donacijo – večerjo za dva.

PRIREDITVE ZA MLADINO IN BIBLIOPEDAGOŠKE DEJAVNOSTI

Namen bibliopedagoških dejavnosti je, da mladi spoznajo knjižnico in postanejo njeni obiskovalci.

Pravljice

Pravljurna poteka v knjižnici v Ajdovščini enkrat tedensko. Za približno eno šolsko uro otroci postanejo del domišljijskega sveta, se družijo s pravljničnimi junaki in ustvarjajo zanimive izdelke. Ob prvem obisku otroci prejmejo dnevnik pravljič, v katerega skozi vse leto zbirajo žige. Ob zaključku pravljničnega leta redne poslušalce in zbiralce žigov čaka presenečenje. Pravljurna potekajo od oktobra do konca aprila. V letu 2024 smo pravljurno uro izvedli 31 krat, udeležilo se je skupno 484 otrok. V okviru pravljurne ure smo izvedli tudi dva dogodka z zunanjimi sodelavci in sicer predstavitev poučne slikanice JaBučka in KorenJakec, ki sta jo napisali Damjana Marc in Polona Kunaver Ličen ter lutkovno predstavo O starki zimi in njenih pomočnikih v izvedbi gledališča Bičikleta. Obeh dogodkov se je udeležilo skupaj 160 otrok. Pravljurno uro izvajata zunanja sodelavka, pravljničarka, Klavdija Štrancar, Sara Kogoj in bibliotekarka Tjaša Ličen. V Vipavi so pravljice pripovedovale Martina Zalar, Valentina Tominec in Tjaša Ličen, pravljice je na 26 srečanj obiskalo 327 otrok. Na Potujoči knjižnici je pravljice otrokom pripovedovala Hilarija Kete, skupno je pravljice tam poslušalo 187 otrok.

Uganka meseca

Vsak mesec pripravljamo na otroškem oddelku nagradno uganko, ki je vezana na različne teme. Pripravljamo jo v dveh zahtevnostnih stopnjah – za nižje in višje razrede osnovnih šol. V letu 2024 smo prejeli 1042 rešenih ugank (samo na oddelku Ajdovščina) in podelili 12 nagrad, v Vipavi pa 139.

Obiski vrtcev, osnovnih šol in drugih skupin

Obiski vrtcev

V Lavričevi knjižnici v Ajdovščini imamo obisk vrtčevskih skupin skoraj vsakodnevno. Napovedane skupine, ki smo jim pripravili program, je bilo v letu 2024 pet, skupno 92 otrok. Dve skupini, 41 otrok, pa smo povabili na obisk v okviru Festivala izvirne slovenske slikanice. Festival je potekal v sodelovanju z

založbo Mladinska knjiga. Gostili smo pisateljico Slavico Remškar in ilustratorko Mašo Kozjek. Vrtec na obisku je posebna oblika bibliopedagoškega dela, kjer želimo najmlajšim predstaviti knjižnico in knjige skozi igro. Pri delu z otroki nam je v pomoč neizčrpen vir otroške domišljije, ki se napaja iz bibank, izštevank, pesmic, ugank in pravljic, ki jih skušamo v čim večji meri vključiti v program obiska knjižnice. Obiske vrtcev prilagodimo starosti, željam in potrebam različnih skupin. Najmlajšim pokažemo različne knjige glede na velikost, material, debelino in se skupaj igramo z igralnimi knjigami. Pri starejših vrtčevskih skupinah skupaj poiščemo razlike med knjižnico in knjigarno, jih seznanimo s pravili obnašanja, jih poučimo o pravilnem ravnanju z gradivom, skupaj pogledamo kaj vse se skriva v knjigah in katero gradivo knjižnica hrani ter ga daje na voljo za izposajo. Najstarejšim vrtčevskim skupinam opišemo pot, ki jo naredi knjiga, da pride v knjižnico in do bralca, pokažemo kako je knjiga opremljena in skupaj pogledamo sestavne dele knjige. Na koncu sledi ogled mladinskega oddelka in posebej se ustavimo pri tistih knjižnih policah oz. koritih, v katerih so kartonke in slikanice, primerne določeni starostni stopnji vrtčevske skupine. Skupine sta vodili bibliotekarki Nika Škvarč in Jasmina Česnik Ušaj. Vseh napovedanih vrtčevskih otrok, ki smo jih sprejeli v letu 2024, je bilo 133.

Obiski osnovnošolskih skupin

V knjižnici skrbimo za knjižnično-informacijsko izobraževanje mladih tako, da organiziramo bogato izbiro bibliopedagoških dejavnosti: tematske razstave, ustvarjalne delavnice, uganko meseca, občasna gostovanja avtorjev in gledališke predstave. Učenci spoznajo knjižnico, njeno zgodovino, ureditev in postavitev knjig ter domoznanstvo. Učenci skupinsko raziskujejo mladinski oddelek in oddelek za odrasle tako, da samostojno rešujejo posamezne naloge in brskajo po knjižničnem gradivu. Navajajo se tudi na iskanje gradiva po Cobiss-u in drugih spletnih informacijskih virih. Obiske šol v knjižnici prilagajamo željam in potrebam različnih skupin. Trudimo se, da izvajamo kakovostno bibliopedagoško delo in knjižnico mladim predstavimo kot vir znanja, informacij in dobrega počutja. Skupine sta vodili bibliotekarki Viktorija Kante in Marija Bajc. Letos nas je obiskalo pet skupin, skupno 120 osnovnošolcev.

Počitniško varstvo Zavoda Beta (Garaža)

Vsako leto med poletnimi počitnicami gostimo tudi otroke, ki se udeležujejo delavnic oziroma poletnega počitniškega varstva v ajdovskem zavodu Garaža. Poleti smo dve skupini peljali po naravoslovni učni poti in se skupaj učili gozdnega bontona, spoznavali drevesne vrste ter tudi kulturno in tehnično zgodovino Ajdovščine. Ena skupina nas je obiskala tudi med počitnicami konec oktobra. Takrat smo v goste povabili avtorico in ilustratorko knjige Basni iz Trnovskega gozda, Tanjo Polanc, ki nam je predstavila svoje delo. Skupaj smo reševali tudi gozdni kviz. Skupno nas je iz Garaže obiskalo 75 otrok z mentorji.

Obisk Centra za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Vipava

Tudi v lanskem letu so nas obiskale skupine iz CIRIUS. Ob obisku smo s pomočjo knjig spoznali knjižnico, poklic knjižničarja in si knjižnico tudi ogledali. Obisk smo zaključili s pravljico. Napovedano sta nas v februarju in marcu obiskali dve skupini in si ogledali knjižnico, spoznavali knjižničarja in obisk zaključili s pravljico. Nenapovedano in v sklopu svojih rednih dejavnosti pa je knjižnico obiskalo več kot 140 udeležencev, na več kot 20 obiskov. CIRIUS nas obiskuje tudi v okviru dodatnega usposabljanja, redno nas obiskujejo 4 varovanke s svojimi spremljevalci, skupno se usposablja po 26 šolskih ur.

Poletavci – poletni bralci

Poletavci – poletni bralci Lavričeva knjižnica Ajdovščina se je projektu Poletavci - poletni bralci v sodelovanju z Mestno knjižnico Ljubljana pridružila že deveto leto zapored. V projektu je sodelovalo 382 otrok (2% več kot leto poprej: 375 vseh). Od tega je bilo 335 Poletavcev (4 % več) in 47 NajPoletavcev (12 % manj), kar nas uvršča v nacionalni vrh projekta. Udeleženci so otroci od sedmega do dvanajstega leta, ki med počitnicami berejo 30 dni vsaj po ure na dan. NajPoletavci pa so najstniki v starosti od 13 let. Na zaključnem dogodku s predstavo Lucije Čirovič v telovadnici OŠ Šturje smo razdelili majice in nagrade. Tudi tokrat so prireditelji podprla naša domača podjetja. Dogodka se je udeležilo okoli 700 otrok, staršev, sorojencev in drugih. Za projekt skrbita Viktorija Kante in Špela Benčič, v izvedbo se vključujejo vsi zaposleni v vseh enotah.

Projekt Rastem s knjigo za osnovnošolce in dijak

Projekt Rastem s knjigo poteka v sodelovanju z Javno agencijo za knjigo (JAK). Osnovnošolci v sedmem razredu obiščejo najbližjo splošno knjižnico. Vsako leto je izbrano leposlovno delo slovenskega avtorja, ki ga učenci prejmejo v dar. Cilji projekta so: spodbujati dostopnost kakovostnega in izvirnega slovenskega mladinskega leposlovja, promovirati vrhunske domače ustvarjalce mladinskega leposlovja, spodbujati bralno motivacijo šolarjev in njihov obisk splošnih knjižnic, motivirati založnike za večje vključevanje sodobnih slovenskih piscev v založniške programe za mladino ter povečevanje deleža izdanega izvirnega slovenskega mladinskega leposlovja. Obisk Lavričeve knjižnice traja približno dve šolski uri. Učencem predstavimo knjižnico, kaj v njej najdejo, kako se splošna knjižnica razlikuje od drugih vrst knjižnic. Povemo jim nekaj o zgodovini Lavričeve knjižnice, kako se v knjižnico včlanijo, kako si lahko sami poiščejo gradivo, ki ga želijo. Predstavimo jim tudi novosti na področju knjižničarstva, elektronske knjige in zvočne knjige ter kako lahko sami uporabljajo knjigomat. Projekt izvajajo bibliotekarke Jasmina Česnik Ušaj, Nika Škvarč, Valentina Tominec, Franka Koren. V letu 2024 nas je v okviru tega projekta v Ajdovščini obiskalo 333 učencev iz petih šol iz občine Ajdovščina in trije razredi skupin iz občine Vipava, skupno 69 učencev. V okviru projekta Rastem s knjigo (SŠ), ki je namenjen tudi vsem 1. letnikom srednjih šol, smo v Ajdovščini sprejeli 6 skupin Srednje šole Veno Pilon iz Ajdovščine, oziroma 171 dijakov. Na predstavitvi so spoznali prostore knjižnice, storitve, ki jih ta ponuja, največ poudarka smo namenili predstavitvi iskanja gradiva po Cobissu in elektronskih virih, ki jih knjižnica ponuja. Srednješolci vsako leto dobijo v dar knjigo, ki jo podari Javna agencija za knjigo RS. V občini Vipava je v okviru tega projekta z dijaki potekalo srečanje treh skupin, skupno nas je obiskalo 78 dijakov Škofijske gimnazija. Program za srednješolce izvajata Franka Koren in Valentina Tominec.

Bralni kovčki

Pozno jeseni leta 2023 smo začeli z novim bralnim projektom Bralni kovčki. Projekt je namenjen otrokom med 4. in 8. letom starosti ter njihovim staršem. Vsak bralni kovček vsebuje prav posebno knjižno prtljago: slikanice, uganke, pesmice, ljudske pravljice, tuje slikanice, poučne/strokovne knjige in tudi knjigo o vzgoji. Bralni kovčki so obogateni še z zvezkom, v katerega lahko starši napišejo vtise o prebranem, mlajši otroci pa kaj narišejo. S tem bralnim projektom želimo spodbujati družinsko pismenost, pogovor in prijetno druženje ob branju. Projekt je že prvi dan naletel na velik odziv otrok in staršev. V letu 2024 tako beležimo kar 64 izposoj kovčkov. Projekt izvaja bibliotekarka Nika Škvarč.

Beremo s tačkami

Program R.E.A.D. ali po slovensko Beremo s tačkami v knjižnici v sodelovanju z goriško enoto Društva Tačke pomagačke izvajamo že od leta 2016, torej že osmo leto. Namenjen je otrokom do sedmega razreda, ki imajo težave z branjem. Program izvajamo med šolskim letom. Med uporabniki je tovrsten program v obeh občinah zelo cenjen.

V šolskem letu 2024/2025 smo sodelovali s tremi terapevtskimi pari. V program se je prijavilo 26 otrok (v Vipavi 7 otrok, v Ajdovščini 19 otrok). Otroci so kužku brali v Vipavi ob četrtnih, v Ajdovščini pa ob torkih in sobotah.

Program in kraj izvedbe	Število izvedb	Število otrok
Beremo s tačkami (Vipava)	20	40
Beremo s tačkami (Ajdovščina)	37	74
SKUPAJ	57	114

*Podatki za koledarsko leto 2024

Koordinator projekta v knjižnici je Martina Zalar, ki skrbi za vsa obveščanja in izbore knjig za otroke. V Ajdovščini z njo sodeluje Marija Bajc, v času njene odsotnosti pa Franka Koren.

DRUGI PROJEKTI ŠIRJENJA BRALNE KULTURE, PRIREDITVE IN PROJEKTI – ODRASLI IN MLADINA

V letu 2024 smo veliko srečanje imeli ob 160. obletnici, krepili pa smo tudi zapuščino Danila Lokarja in izvedli pohod po Lokarjevi poti, uporabnike pa znova povabili v prav posebno knjižnico – Knjižnico semen.

LOKARJEVA SPOMINSKA SOBA, VODENJE SKUPIN, DELAVNICE

Vsako leto se v mesecu maju z različnimi dogodki spominjamo pisatelja in zdravnika Danila Lokarja. V letu 2024 smo javnost povabili na voden ogled Lokarjeve spominske sobe, ki se nahaja v Lokarjevi galeriji. V njej je mogoče videti pisateljeve predmete, fotografije in del njegove bogate knjižnice. Po Lokarjevi spominski sobi sicer vsako leto vodimo različne (večinoma) šolske skupine. V preteklem letu si jo je ogledalo 14 skupin, oziroma 300 obiskovalcev. Obiske koordinira Franka Koren. Sicer smo na obletnico Lokarjevega rojstva lansko leto priredili večer z ogledom dokumentarnega biografskega filma o Danilu Lokarju, Burja pred tišino, zbrane je nagovoril tudi predsednik Društva slovenskih pisateljev, Marij Čuk. V maju smo organizirali tudi vsakoletni pohod po Lokarjevi poti, na katerem smo prebirali odlomke pisateljevih del. Pohod smo zaključili v atriju knjižnice. **Za projekt Lokarjeve poti smo v preteklem letu prejeli tudi žlahtno nagrado Združenja splošnih knjižnic za najboljši projekt s področja storitev za uporabnike.**

KNJIŽNICA SEMEN

Knjižnica semen je projekt, ki ga v Lavričevi knjižnici ponujamo že od februarja 2022. Z njim želimo vzpodbujati vzgojo, rabo in menjavo doma vzgojenih semen zelenjavnih vrst, rož in zelišč. Knjižnica semen deluje od sredine februarja do konca oktobra. Semena, ki nam jih uporabniki prinesejo v dar, so na voljo za izposajo ostalim, ki si vsebino izposojenih vrečk doma posejejo, vzgojijo novo rastlino in iz nje novo generacijo semen – delček teh vrnejo nazaj v Knjižnico semen. Naša Knjižnica semen šteje 91 uporabnikov, v lanskem letu se nam je pridružilo 20 novih. Trenutno je na voljo za izposajo 59 različnih vrst semen oziroma 120 vrečk. V preteklem letu smo pridobili 36 različnih novih vrst semen, izposodili 102 vrečki, 40 vrečk semen smo dobili vrnjenih nazaj. V okviru projekta potekajo tudi različne spremljevalne promocijske dejavnosti. Našo zalogo semen smo v prvem tednu odprtosti v lanskem letu odnesli tudi v krajevni knjižnici Vipava in Podnanos, kjer smo ju predstavili in ponudili v izposajo tamkajšnjim uporabnikom. V okviru našega 'Tedna knjižnice semen' smo pripravili družabni večer, na katerem nam je Nataša Mohorčič, zeliščarka s poklicno kvalifikacijo, predstavila nekatere vrste zelišč, njihove zdravilne lastnosti, zanimivosti ter uporabo v praksi. Naš projekt smo predstavili tudi učencem OŠ Draga Bajca Vipava, skupaj smo tudi posejali nekaj semen – rastline, ki so iz njih zrasle, so otroci prodajali na šolski tržnici. S Knjižnico semen smo obiskali tudi otroke iz OŠ Vrtovin in si med seboj izmenjali semena. Projekt izvaja bibliotekarka Franka Koren.

DELO V ENOTAH

Lavričeva knjižnica Ajdovščina izvaja dejavnost v petih enotah: osrednja knjižnica in premična zbirka v Dobravljah v občini Ajdovščina, krajevna knjižnica Vipava in Podnanos v Občini Vipava ter Potujoča knjižnica – PK z bibliobusom s sedežem v Ajdovščini, ki deluje na območju obeh občin. PK skrbi za ponudbo še na dveh postajališčih v Občini Komen.

ODDELEK AJDOVŠČINA – OSREDNJA KNJIŽNICA

Osrednja knjižnica v Ajdovščini je največja, ima največjo zbirko in najdaljšo odprtost. Tu je tudi sedež zavoda. Enota je tehnološko dobro opremljena: ima zunanji knjigomat oz. vračalnik za 24-urno vračanje gradiva s sortirko na 3 mesta, notranji knjigomat za samoizposoj gradiva, 6 računalnikov za uporabnike, projektor, prenosno in stacionarno ozvočenje, inštalirana so brezžična omrežja, za člane je na voljo Libroom/Eduroam. V lanskem letu se je knjižnica okrepila še z knjigomaro, ki v preddverju nudi 24-urni dostop do knjig.

Oddelek je bil odprt skupaj 2.341 ur (redni urnik in poletni delovni čas). Obisk enote v Ajdovščini je v letu 2024 obsegal 71,9 % knjižnice kot celote, obiskalo jo je 85.062 članov (3,9 % več kot v letu 2023). Izposoj gradiva s podaljšanji je bilo 267.372, kar pomeni, da je bilo v oddelku izposojenega 67,9 % vsega gradiva (1,4 % manj kot lani). Aktivnih članov je bilo 5.217, novih članov se je v oddelek vpisalo 544 (7,7 % manj). V Ajdovščini poteka načrtovanje vseh dejavnosti in projektov, tu je bilo izpeljanih največ dogodkov.

ODDELEK VIPAVA

Knjižnica Vipava je opremljena z IKT-tehnologijo, ima notranji knjigomat, omrežje, razpolaga s prenosnim ozvočenjem, projektorjem ... Oddelek je bil odprt v obsegu 30 ur na teden, skupaj 1.312 ur (redni urnik in poletni delovni čas). Enoto je obiskalo 14.549 članov, kar je 1,6 % manj kot leto poprej in si izposodilo 52.568 enot gradiva (4 % manj). Knjižnica je imela 1.364 članov (53 več kot v 2023) in 72 novih članov (35 manj). Sodelavki sta izvajali uveljavljene oblike dela z uporabniki (Primorci beremo, Rastem s knjigo, Poletavci poletni bralci, Uganko meseca, Beremo s tačkami, Bralni izziv Lavričeve knjižnice BILKA (izposojenih 21 paketov za mladino in 24 paketov za odrasle). Posebej dobro je bila sprejeta posebna knjižna ponudba Ko zadiši po knjigah: razvajajmo naše brbončice, ki si jo je zamislila Martina Zalar, izposodili smo 65 knjižnih paketov (lani 37) in z njimi 99 knjig (lani 63). Valentina Tominec je uspešno nadaljevala bralna srečanja z dijakinjami iz dijaškega doma ŠG Vipava. Med otroki in starši je postala zelo priljubljena t.i. »igralnica«, nadaljevala so se tudi bralna srečanja v Pristanu, ki so s 16 srečanji privabila 243 udeležencev. Izvajaj se tudi srečanja ristem z e-viri za dijake Škofijske gimnazije v Vipavi. Ure pravljic je lansko leto v Vipavi na 26 srečanjih obiskalo 565 udeležencev. Enkrat tedensko v času odprtosti knjižnice za otroke v spremstvu staršev organiziramo igralne ure. Na mladinskem oddelku postavimo didaktične in druge igrače. Otroci tako skozi igro z vrstniki ali svojimi starši pridobivajo socialne veščine, urijo spomin, spoznavajo matematiko, širijo besedni zaklad ... Igralnico je obiskalo 275 otrok.

ODDELEK PODNANOS

Enota je opremljena v skladu s priporočili in zahtevami stroke. Knjižnica je bila odprta skupaj 415,5 ur (redni urnik in poletni delovni čas). Knjižnico je obiskalo 3.881 članov (8,3 % manj kot leto poprej), ki si je izposodilo 17.005 enot gradiva (4,3 % več). Pri vsakem obisku si je član v povprečju izposodil 4,6 enote gradiva. Oddelek je imel 414 aktivnih članov, včlanilo se je 19 novih članov. Veliko uporabnikov obiskuje tudi druge oddelke Lavričeve knjižnice, največ v Ajdovščini in na Potujoči knjižnici. Jo pa obiščejo tudi člani iz Ajdovščin, ki tu lažje pridejo do novejših knjig.

V oddelku so se člani lahko pridružili vsem dogodkom in projektom knjižnice. Posebej slovesno je bilo v Podnanosu konec decembra s praznovanjem 750. obletnice prve omembe kraja in 50. obletnice knjižnice. V sodelovanju s Svetom KS Podnanos smo pripravili več aktivnosti. Z razstavo smo želeli izpostaviti nabor raznovrstnega gradiva, ki je bilo kadarkoli izdano in govori o Podnanosu ter okoliških krajih, ter gradiva, ki so ga napisali avtorji in/ali izdale ustanove s tega območja. Kaj se je v kraju dogajalo do danes, je prikazano na skupni razstavi v prostorih krajevnne skupnosti. V štirih sklopih so predstavljeni zgodovina kraja, domoznanski avtorji, serijske publikacije krajevnne skupnosti, šole, župnije. V zadnjem sklopu so predstavljena krajevna društva ter krajevna knjižnica Podnanos in njen zgodovinski razvoj. Razstavo je v sodelovanju z zgodovinarjem Jurijem Roso postavila bibliotekarka Franka Koren, ki je

plakate na razstavi tudi oblikovala. Ob prazniku je izšla posebna števila glasila Svet'ga Vida zgun, v kateri so tudi trije članki o knjižnici. Avtorji so: Artur Lipovž, Franka koren in Valentina Tominec.

PREMIČNA ZBIRKA DOBRAVLJE

Dobravlje so najmanjša enota LKA. Za izposajo, vračanje in druge transakcije skrbi po pogodbi upokojena knjižničarka LKA, vključno z urejanjem prostora. V preteklem letu je bila knjižnica odprta za uporabnike 208 ur. Enota je odprta ob sobotah po 4 ure od 8.00 do 12.00 in edina deluje vse leto po istem urniku. V minulem letu jo je obiskalo 1.438 članov (7 % manj) in si izposodilo 5.812 enot gradiva (lani 6.308). Nova člana sta bila 2, knjižnica ima 221 aktivnih članov. Enota je imela sicer 1,2 % celotnega obiska in 1,5 % vse izposoje knjižnice. Enoto obiskujejo tudi člani od drugod, ker lažje dostopajo do gradiva, ki je drugje izposojeno. Enota je opremljena v skladu z zahtevami stroke, čeprav glede na površino in odprtost po novem Pravilniku o knjižničarski javni službi ne ustreza več pogojem za Knjižnico II, pač pa le pogojem za premično zbirko.

POTUJOČA KNJIŽNICA

Potujoča knjižnica je v letu 2024 mesečno obiskovala 69 postajališč. Povprečni čas postanka bibliobusa na postajališču je bil 52 minut. Čas vožnje s postanki bibliobusa je leta 2024 znašal 843 ur. Za uporabnike – torej brez vožnje – je bila potujoča knjižnica odprta 605 ur in 20 minut. Število odprtosti po urah predstavlja 12,4 % delež odprtosti celotne knjižnice. Leta 2024 je bilo z bibliobusom prevoženih 5.565 km.

Člani

	mladi (do 15let)	odrasli	zunanje ustanove	skupaj
aktivni člani	568	612	48	1228
novo vpisani člani	62	12	2	76

Postajališča

V letu 2024 je potujoča knjižnica od januarja do decembra obiskala 69 postajališč, in sicer:

- Občina Ajdovščina 50 postajališč (71%)
- Občina Vipava 18 postajališč (26%)
- Občina Komen 2 postajališči (3%)

V naš urnik obiskov potujoče knjižnice smo v letu 2024 dodali postajališče Hiša dobre volje v Ajdovščini.

Obisk v Potujoči knjižnici

Tabela obiska potujoče knjižnice po občinah (glede na kriterij, v katero občino spada obiskano postajališče, in ne, iz katere občine izhajajo uporabniki). Izposoja PK je v letu 2024 predstavljala 12,5 % celotne izposoje LKA, obisk pa 10 % skupnega obiska knjižnice.

Občina	Mladi	Odrasli	Skupaj
Ajdovščina	3.305	5.281	8.586
Vipava	681	2.077	2.758
Komen	15	70	85
Skupaj	4001	7.428	11.429

Delež obiska po postajališčih:

- Občina Ajdovščina 75,4 %
- Občina Vipava 24,22 %
- Občina Komen 0,38 %

Izposojeno gradivo

Tabela izposojenega gradiva:

Občina	število enot izposojenega gradiva	odstotki
Ajdovščina	40.378	78,6%
Vipava	10.571	20,6%
Komen	411	0,8%
skupaj	51.360	100%

Izposojeno gradivo glede na vrsto gradiva

Vse gradivo	knjižno gradivo	neknjižno grad.(dvd, cd)	serijske publikacije
49.856	49.070	1.651	639

Ostale dejavnosti

V letu 2024 smo sodelovali v projektih Poletavci, Primorci beremo, Uganka meseca in Bilka. Pri uganki meseca smo v desetih mesecih, kolikor časa je bibliobus na terenu, prejeli 80 rešitev.

Redno obiskujemo vrtce in šole; v dogovoru z vzgojiteljskim kadrom v posameznih vrtcih občasno pripovedujemo pravljice. V letu 2024 smo sedemkrat izvedli pravljичno uro. 31. 5. 2024 smo imeli dve bibliopedagoški uri v podružnični šoli Skrilje, skupaj je bilo udeležениh 32 učencev. 20. 9. 2024 smo s sodelovanjem z občino Vipava v okviru Evropskega tedna mobilnosti imeli ogled bibliobusa in predstavitev potujoče knjižnice za 104 otroke in 14 odraslih.

POROČILO O KADROVSKI ZASEDBI

Konec leta 2024 je bilo v Lavričevi knjižnici zaposlenih 17 oseb, po urah 15,37. Med letom je bilo sicer več nadomeščanj zaradi bolniške in porodniške odsotnosti med strokovnimi delavci, a ocenjujemo, da bolj tekoče in stabilno kot leto poprej. Zaposlili smo novega voznika bibliobusa, ki je v marcu nadomestil sodelavca, ki je prekinil delovno razmerje z januarjem 2024. V februarju smo sicer bili primorani terenske obiske izpeljati z zunanjim voznikom. Uspešno smo po zaključku šolanja zaposlili višjega knjižničarja – informatika, ki je prevzel skrb za področje IKT tehnologija, obenem pa opravlja tudi redno knjižničarsko delo in urejanje spletne revije Burjač. Delo na področju računovodstva in nalog poslovnega sekretarja smo zaradi porodniške odsotnosti zaposlene sodelavke izvajali z zunanjo računovodsko službo in nadomeščanjem.

IZOBRAŽEVANJE V LETU 2024

Strokovni sodelavci so se udeležili usposabljanj na področjih novosti v knjižničarstvu, pridobivanja dovoljenj za katalogizacijo, strokovnih srečanjih, vezanih na predavanje o COBISS ELI.. Poslovna sekretarka se je udeležila izobraževanja na področju prevedbe plačnega sistema. Zaposleni so se udeležili tudi seminarjev o družinski pismenosti in spoznavanja dobrih praks v pobratenem mestu Quiliano. V pobrateni občini Quiliano (Italija) so spoznavali participacijo mladih v lokalni politiki, predstavljen jim je bil tudi projekt »Tiha knjiga«. Zaposleni so na tečajih, delavnicah in posvetih prebili več kot 100 ur.

BOLEZNINE IN POŠKODBE V LETU 2024

Primerjava vseh odsotnosti v urah v obdobju 2015–2024

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Boleznine v breme LKA	998	456	395	1479	1369	695,5	1221	838	817	927
Boleznine, nega, spremstvo ... v breme ZZS	548	648	240	804	728	308	1285	905	874	980
Skupaj ur	1546	1104	635	2283	2097	1003,5	2506	1743	1691	1907
Odsotnost dnevih v	193,3	138	79,4	285,4	262,1	125,438	313,25	217,9	211,4	238,4

V letu 2024 se je v primerjavi z letom 2023 zvišalo število bolezni v breme LKA ter ur za nego in spremstvo, višja je tudi odsotnost zaposlenih v dnevih.

RAZPISI, JAVNI POZIVI IN DRUGI VIRI V LETU 2024

Zavod je v letu 2024 pridobil sredstva MK

- za nabavo knjig v višini 32.358,00 EUR.

- za nakup IKT opreme (2 PC in 2 tablična računalnika s pripadajočo opremo) v višini 1.641 evrov, v višini skupno 543,78 evrov pa lastna sredstva.

LKA je pridobila donatorska finančna sredstva od domačega podjetja Ekstel v višini 200,00 za projekt Antona Lavrina. Od domačega podjetja Tosla v višini 1.000 EUR, in podjetja Taxa v višini 200,00 eur za projekt Poletavci in donacije v obliki izdelkov in storitev domačih podjetij v približni višini 200,00 evrov,

s katerimi smo nagradili izžrebane udeležence projekta Poletavci. Zavod je tudi minulo leto sodeloval pri razpisu Občine Ajdovščina za poletno študentsko in dijaško delo. Od Združenja splošnih knjižnic – ZSK je zavod prejel finančno nagrado 1.000 EUR za projekt Lokarjeva pot.

POROČILO O INVESTICIJAH, VEČJIH NABAVAH IN POMEMBNEJŠIH IZBOLJŠAVAH TER VZDRŽEVALNIH DELIH V LETU 2024

Investicije so bile tudi v letu 2024 omejene, tudi zaradi napovedi o morebitnem pristopu k prenovi osrednje knjižnice. Višji so bili stroški vzdrževanja. V Ajdovščini je bila izvedena večja investicija v nakup in instalacijo elektronsko upravljane knjižne omare – Knjigomare. Sočasno je bilo preddverje opremljeno z video nadzorom. V Ajdovščini smo zamenjali projektor in platno ter dopolnili sistem ozvočenja in opravili dodatne izmere za indukcijsko zanko. V skladišču Potujoče knjižnice in kleti smo uredili prezračevanje. V osrednji knjižnici sta bila iz sredstev MK nabavljena dva nova osebna računalnika in tablični računalnik (za potrebe pravljic), en računalnik je bil nameščen v Podnanosu.

OPIS MOREBITNIH NEDOPUSTNIH ALI NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA DELA

Bistveno višji so bili stroški energije, goriva, zavarovanj, servisov vozil, enako izvajalcev računalniških storitev, honorarjev, tiskarskih in drugih storitev. Večje potrebe po manjših, toda sprotnih popravilih in tekočem vzdrževanju osrednje knjižnice in stavb v enotah, stavbnega pohištva (okna, vrata) in opreme, vgrajenih sklopov (centralno ogrevanje, hlajenje) narekujejo razmislek o vzdrževalcu za potrebe celotne knjižnice. Vse težje je namreč zagotoviti hiter odziv za manjša popravila, višji so tudi stroški. Žal nismo prejeli dodatnih sredstev za materialne stroške.

OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI Z DOSEŽENIMI CILJI IZ POROČILA PRETEKLEGA LETA ALI VEČ PRETEKLIH LET

Kot uspešna ocenjujemo doseganje ciljev na področjih, za katere smo si prizadevali daljše obdobje.

Tu mislimo predvsem na kadrovske popolnitev in sofinanciranje strokovnih delavcev, dostopnost knjižničarske ponudbe, prepoznavnost, bogatitev ponudbe ter področje dela s posebnimi skupinami, vseživljenjskega izobraževanja, dogodkov in bralne kulture :

- Utrdili smo lastne projekte (BILKA, Razvajajmo brbončice, Beremo v naročju staršev) , na regionalni in nacionalni ravni smo potrdili dobro delo v okviru bralnih projektov Primorci beremo, Poletavci - poletni bralci, Tačke ... Več je oblik dela, večja je tudi njihova privlačnost.

- Izpeljani so bili odmevni dogodki v knjižnici in izven nje: na pomen knjižnice smo opozorili z uspešno izvedbo 160-letnice ustanovitve v Ajdovščini in Vipavi ter 50-letnice knjižnice v Podnanosu

- Knjižnica je prejela najvišjo stanovsko nagrado (s finančno nagrado 1.000 evrov) za najboljši projekt za uporabnike – Lokarjevo pohodno pot

- Izdali smo več izdaj kot sicer: zbornik Srečanja z Danilom Lokarjem, Biseri iz mrzle reke, Basni iz Trnovskega gozda, posebno številko glasila Svet'ga Vida zgun

- V okviru projekta Občine Ajdovščina smo znova pripravili izbor knjige za tretješolce. Prejeli so Basni iz Trnovskega gozda, ki jih je knjižnica tudi izdala, ob koncu leta je slikanica že doživela ponatis.

- okrepili smo obseg in oblike sodelovanja z javnimi zavodi, izobraževalnimi ustanovami, društvi

- knjižnica je bolj prisotna na družbenih omrežjih, več je poč-objav

- mentorsko podprli prakso študentke bibliotekarstva in dijaka informatike, izvedli smo poletno delo dijakinje in študentke
- uveljavljeni programi širjenja bralne kulture so bili izvedeni v večjem obsegu kot leto poprej.
- oblike dela s posebnimi skupinami smo osvežili
- oblike dela smo izvajali na različnih lokacijah v obeh občinah.
- Ob 160-letnici knjižničarstva v Vipavi je bil na slovesnosti javni predstavljen predlog Lavričeve knjižnice o umestitvi krajevne knjižnice na osrednji vipavski trg. V Podnanosu je bil ob 50-letnici krajevne knjižnice izpostavljena pobuda za arhitekturno in gradbeno predelavo ter povečanje krajevne knjižnice in ureditev dostopa za gibalno ovirane uporabnike.

OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA GLEDE NA STANDARDE IN MERILA, KI JIH PREDPISUJETA PRISTOJNO MINISTRSTVO OZIROMA USTANOVITELJI

Izhodišča dejavnosti so zajeta v Nacionalnem programu za kulturo, Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice (za obdobje 2018-2028) in v smernicah Združenja slovenskih splošnih knjižnic. To so:

- zagotavljanje primerne obsega in strukture gradiva, s tem povečanje nakupa gradiva
- ohranjanja in povečanje deleža prebivalstva, ki so člani knjižnice
- spodbujanje pridobivanja in posredovanja elektronskih publikacij
- podpora dejavnostim, ki povečujejo uporabo knjižnic in promovirajo bralno kulturo.

Ocenjujemo, da je Lavričeva knjižnica glede na odobrena finančna sredstva za materialne stroške, investicijsko vzdrževanje, investicije in druge potrebe leto zaključila dobro. Tudi z vidika osnovnih sredstev, ki jih je imel zavod v letu 2024 v upravljanju, ocenjujemo gospodarnost in učinkovitost Lavričeve knjižnice kot dobro.

OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA POSREDNEGA UPORABNIKA

Ocenjujemo, da je sistem notranjega finančnega nadzora primeren.

POJASNILA NA PODROČJIH, KJER ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI

Nadgradnja tehnološke opreme je odvisna od finančnih sredstev ustanovitelja (zunanji vračalnik v Vipavi, zamenjava izposojevalnega pulta, nakup IKT opreme, izpeljava večjih bralnih projektov ...).

OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA, PREDVSEM NA GOSPODARSTVO, RAZVOJ IN SOCIALNI PROSTOR

Učinki, s katerimi ponudba knjižnice učinkuje na prebivalstvo, so večplastni. Tako ponuja uporabnikom številne brezplačne možnosti za izobraževanje, šolo in študij, prosti čas in razvedrilo, socialne stik in druge.

Člani si izposojajo, rezervirajo, podaljšujejo leposlovno, strokovno in študijsko gradivo, ga naročajo iz drugih knjižnic, uporabljajo spletno stran in storitve knjižnice za oddaljen dostop do elektronskih virov, uporabo brezžičnih omrežij, izposojajo elektronskih knjig.

Prebirajo dnevni tisk, uporabljajo čitalnico, predvajalnike in druge naprave.

Udeležujejo se dogodkov, se vključujejo v študijske krožke in oblike širjenja bralne kulture.

Otroci imajo možnost vključitve v številne njim namenjene dogodke.

Knjižnica izvaja projekte za posebne skupine in jih vključuje v oblike širjenja bralne pismenosti.

Knjižnica omogoča iskanje informacij, dviga raven funkcionalne pismenosti, spodbuja študij in vseživljenjsko učenje, vse s svojo opremo in v svojih prostorih.

Preko Potujoče knjižnice knjižnica pospešuje stik med posamezniki in generacijami, izenačuje socialne razmere med mestom in podeželjem ter dviga razgledanost prebivalstva.

Pomembna je gospodarska razsežnost dejavnosti knjižnice, ki daje plačo zaposlenim, v lokalnem okolju naroča materiale, opremo, potrebščine, računalnike, vzdrževalna dela, gradbena in mizarska dela, tiskarske storitve, likovno oblikovanje in drugo.

NAJPOMEMBNEJŠI POUDARKI IN ZAKLJUČEK

Kljub bistveno višjim stroškom je Lavričeva knjižnica Ajdovščina dosegla večino zastavljenih strokovnih in primerno gospodarila z danimi sredstvi.

Ocenjujemo, da je solidno izpeljala naloge, ki jih splošnim knjižnicam nalagajo zakonodaja, pravilniki in zaveze do lokalnih skupnosti.

V sodelovanju z ustanoviteljicami je izboljšala kadrovsko ustreznost strokovnih delavcev, s tem tudi kakovost in obseg dela ter ponudbe.

Lavričeva knjižnica je leto 2024 zaključila s presežkom prihodkov nad odhodki v višini 4,64 EUR z upoštevanjem davka od dohodka pravnih oseb. Glede na manjšo višino presežka prihodkov nad odhodki, predlagamo, da se presežek ohrani za naslednje obračunsko obdobje.

Ajdovščina, februar 2025

Tina Velikonja, direktorica

LETNO POROČILO 2024
RAČUNOVODSKO POROČILO

Ajdovščina, februar 2025
Lavričeva knjižnica Ajdovščina
Cesta IV. Prekomorske 1
5270 Ajdovščina

1. RAČUNOVODSKO POROČILO

Računovodsko poročilo sestavljajo bilanca stanja, pojasnila k bilanci stanja (stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil), izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov ter pojasnila k izkazu (izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka, izkaz računa finančnih terjatev in naložb, izkaz računa financiranja, izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti).

Računovodske izkaze smo pripravili za obračunsko obdobje od 1.1.2024 do 31.12.2024.

Računovodsko poročilo v nadaljevanju vsebuje pisne računovodske informacije, ki pojasnjujejo podatke, izkazane v bilanci stanja in izkazu prihodkov in odhodkov.

Sodila, uporabljena za razmejevanje prihodkov in odhodkov na dejavnost javne službe in na dejavnost prodaje blaga in storitev na trgu

Lavričeva knjižnica Ajdovščina ne opravlja več tržne dejavnosti..

Nameni za oblikovanje dolgoročnih rezervacij ter oblikovanje in poraba dolgoročnih rezervacij

Dolgoročnih rezervacij nismo oblikovali.

Pojasnila k bilanci stanja in izkazu prihodkov in odhodkov

Pojasnila k pomembnejšim spremembam v bilanci stanja

Bilanca stanja izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v znesku 242,64 EUR. V izkazu prihodkov in odhodkov je razvidno, da znaša presežek prihodkov nad odhodki po upoštevanem davku od dohodka pravnih oseb v letu 2024 4,64 EUR, kar bomo prikazali v nadaljevanju.

Tabela 1: Izsek iz bilance stanja na dan 31.12.2024 (dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju)

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	001	888.773,58	902.046,00
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	16.467,06	23.322,00
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	13.778,11	19.566,00
02	NEPREMIČNINE	004	1.422.547,10	1.422.547,00
03	POPRAVEK VREDNOSTI ZGRADB	005	586.734,95	547.168,00
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	2.915.335,79	2.797.998,00
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	2.865.063,31	2.775.087,00
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0,00	0,00
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0,00	0,00
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0,00	0,00
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0,00	0,00

Na kontih skupine 04 (oprema in druga opredmetena osnovna sredstva) v letu 2024 so prikazane nabave za knjižnično dejavnost - največja je nabava omare za samo izposajo v vrednosti 28.000 EUR, nabavili pa smo tudi strežnik za prenos podatkov, projektor z brezžičnim sistemom, e-bralnike, projekcijsko platno, dva računalnika in tablični računalnik, pisarniško mizo, skener, dve dostopni točki switch, hladilnik, klimatsko napravo, tri laserske čitalce, mikrofonski sistem in router.

V Tabeli 2 so prikazana kratkoročna sredstva. Denarna sredstva v blagajni po stanju na dan 31.12.2024 v skladu s sklepom o blagajniškem maksimumu znašajo 160 EUR. Tako stanje je popisala tudi inventurna komisija.

Na kontu skupine 10 je knjižen še denar na poti v višini 1.675,40 EUR (denar zaračunan preko pos terminalov, ki nam bo nakazan v začetku januarja). Tako stanje je popisala tudi inventurna komisija.

Denarna sredstva na podračunu zavoda pri UJP Postojna na dan 31.12.2024 znašajo 19.050,09 EUR.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo 56.241,89 EUR in še niso zapadle v plačilo. Od tega je 42.875,97 EUR terjatev do Občine Ajdovščina, ki zapadejo v plačilo v januarju 2025. Terjatev do občine Vipava znaša

12.801,44 EUR, in tudi zapadejo v plačilo v letu 2025. 564,48 EUR znašajo terjatve do drugih uporabnikov EKN.

Druge kratkoročne terjatve – konto skupine 17 – predstavljajo terjatve do ZZZS za decembrske plače in DDPO.

Tabela 2: Izsek iz bilance stanja na dan 31.12.2024 (kratkoročna sredstva)

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	012	81.878,44	56.472,00
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVI VREDNOSTNI PAPIRJI	013	1.835,40	1.451,00
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	19.050,09	12.553,00
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	26,62	104,00
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	0,00	0,00
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	56.241,89	41.257,00
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0,00	0,00
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0,00	0,00
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	3.399,15	1.107,00
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0,00	0,00
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	1.325,29	0,00

Na pasivni strani bilance stanja so prikazane obveznosti do virov sredstev. Iz Tabele 3 je razvidno, da znašajo kratkoročne obveznosti do zaposlenih na dan 31.12.2024 52.766,35 EUR. To so obveznosti iz naslova plač, nadomestil in povračil materialnih stroškov do zaposlenih, ki so bile poravnane v začetku januarja ob izplačilu plač za mesec december.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev na dan 31.12.2024 znašajo 24.072,94 EUR. Zavod je imel na dan 31.12.2024 poravnane vse zapadle obveznosti do dobaviteljev.

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja so obveznosti za prispevke v breme delodajalca.

Aktivne časovne razmejitve predstavljajo odložene odhodke za izdajo knjige Basni iz Trnovskega gozda v višini 1.325,29 EUR.

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so obveznosti do javnih zavodov, ki na dan 31.12.2024 še niso zapadla v plačilo.

Tabela 3: Izsek iz bilance stanja na dan 31.12.2024 (kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve)

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	034	85.706,39	56.277,00
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	0,00	0,00
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	52.766,35	36.830,00
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	24.072,94	12.331,00
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	8.763,60	6.811,00
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	103,50	305,00
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0,00	0,00
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0,00	0,00
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0,00	0,00
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	0,00	0,00

Pojasnila k pomembnejšim spremembam v izkazu prihodkov in odhodkov

Iz Tabele 4 je razvidno, da so se celotni prihodki v letu 2024 glede na leto 2023 povečali in sicer za 6,74 %. Lavričeva knjižnica je tudi v letu 2024 prejela večje prihodke za kritje materialnih stroškov, stroškov plač, prav tako pa so se povišali tudi prihodki iz naslova članarin, zamudnin, opominov...

Tabela 4 : Izsek iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (prihodki)

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA	860	722.826,64	676.953,00
760	PRIHODKI IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	861	722.826,64	676.953,00
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG	862	0,00	0,00
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG	863	0,00	0,00
761	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	864	0,00	0,00
762	FINANČNI PRIHODKI	865	569,88	221,00
763	DRUGI PRIHODKI	866	4.827,36	5.048,00
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	867	0,00	0,00
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0,00	0,00
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0,00	0,00
	D) CELOTNI PRIHODKI	870	728.223,88	682.222,00

Tabela 5 prikazuje odhodke po vrstah. Stroški materiala in storitev so se v letu 2024 glede na leto 2023 povečali za 14,91 %.

Tabela 5 : Izsek iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (odhodki)

ČLENITEV PODSKUPIN KOTOV	NAZIV PODSKUPINE KOTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	871	179.167,20	155.921,00
del 466	STROŠKI PRODANIH ZALOG	872	0,00	0,00
460	STROŠKI MATERIALA	873	66.424,45	56.759,00
461	STROŠKI STORITEV	874	112.742,75	99.162,00
	F) STROŠKI DELA	875	542.251,71	520.916,00
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	403.524,01	390.754,00
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	877	66.210,94	63.596,00
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	72.516,76	66.566,00
462	AMORTIZACIJA	879	2.117,57	689,00
463	REZERVACIJE	880	0,00	0,00
465	DRUGI STROŠKI	881	4.205,54	3.930,00
467	FINANČNI ODHODKI	882	0,00	0,00
468	DRUGI ODHODKI	883	0,00	46,00
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	884	239,22	332,00
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0,00	0,00
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	239,22	332,00
	N) CELOTNI ODHODKI	887	727.981,24	681.834,00

Iz prikaza primerjave stroškov materiala in storitev s predhodnim letom je razvidno naslednje:

Leto 2024 je bilo leto praznovanja 160. obletnice knjižnice, v okviru katere so potekale številne aktivnosti, ki so imele za posledico povečanje stroškov na različnih področjih. Za večino le teh pa smo zagotovili namenska sredstva ustanovitelja (tiskanje, pisarniški material pogodbe o delu, prevozne storitve – predstavitev).

Razlika stroškov ogrevanja so posledica varčevanja in še neizkoriščenih zalog preteklega leta.

STROŠKI MATERIALA	2024	2023	INDEKS
ČISTILNI MATERIAL	1.815	1.294	1,4
ELEKTRIČNA ENERGIJA	12.539	12.793	1,0
OGREVANJE	7.311	15.503	0,5
STROŠKI GORIV IN MAZIV	3.821	4.159	0,9
PISARNIŠKI MATERIAL	3.518	3.003	1,2
STROŠKI STORITEV	2024	2023	INDEKS
TEKOČE VZDRŽEVANJE OBJEKTOV	4.328	2.210	2,0
NAJEMNINE	4.031	3.303	1,2
IZOBRAŽEVANJE	620	1.971	0,3
ODVOZ SMETI	1.653	1.315	1,3
DNEVNICE	927	653	1,4
KILOMETRINE, PARKIRNINE, CESTNINE	1.083	1.158	0,9
STROŠKI POGODB O DELU IN AVTORSKIH HONORAR	11.798	8.820	1,3
ŠTUDENSKO DLEO	2.613	2.487	1,1
VZDRŽEVNJE IN POPRAVILA VOZIL	1.537	10.707	0,1
PREVOZNE STORITVE	5.073	716	7,1
TISKARSKE STORITVE	11.044	9.256	1,2

V nadaljevanju prikazujemo tudi izkaz prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti.

Iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po *vrstah dejavnosti* (Tabela 6) je razvidno, da znaša presežek prihodkov nad odhodki z upoštevanjem davka od dohodka pravnih oseb iz naslova javne službe v letu 2024, 4,64 EUR. Iz naslova tržne dejavnosti Lavričeva knjižnica nima prihodkov in odhodkov.

Tabela 6: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA	660	722.826,64	0,00
760	PRIHODKI IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	661	722.826,64	0,00
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG	662	0,00	0,00
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG	663	0,00	0,00
761	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	664	0,00	0,00
762	FINANČNI PRIHODKI	665	569,88	0,00
763	DRUGI PRIHODKI	666	4.827,36	0,00
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	667	0,00	0,00
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0,00	0,00
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0,00	0,00
	D) CELOTNI PRIHODKI	670	728.223,88	0,00
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	671	179.167,20	0,00
del 466	STROŠKI PRODANIH ZALOG	672	0,00	0,00
460	STROŠKI MATERIALA	673	66.424,45	0,00
461	STROŠKI STORITEV	674	112.742,75	0,00
	F) STROŠKI DELA	675	542.251,71	0,00
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	403.524,01	0,00
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	677	66.210,94	0,00
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	72.516,76	0,00
462	AMORTIZACIJA	679	2.117,57	0,00
463	REZERVACIJE	680	0,00	0,00
465	DRUGI STROŠKI	681	4.205,54	0,00
467	FINANČNI ODHODKI	682	0,00	0,00
468	DRUGI ODHODKI	683	0,00	0,00
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	684	239,22	0,00
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0,00	0,00
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	239,22	0,00
	N) CELOTNI ODHODKI	687	727.981,24	0,00
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV	688	242,64	0,00
	P) PRESEŽEK ODHODKOV	689	0,00	0,00
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	0,00	0,00
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	691	242,64	0,00
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	692	0,00	0,00
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0,00	0,00

Stanje neporavnanih terjatev in ukrepi za njihovo poravnavo oziroma razlogih neplačila

Večji del zneska kratkoročnih terjatev do uporabnikov EKN predstavljajo terjatve za decembrske plače, ki sta jih Občina Ajdovščina in Vipava nakazali v začetku januarja 2025 (v skladu s pogodbo o sofinanciranju).

Stanje neporavnanih zapadlih obveznosti in vzroki neplačila

Na dan 31.12.2024 Lavričeva knjižnica izkazuje 24.072,94 EUR odprtih obveznosti do dobaviteljev, ki pa zapadejo v plačilo v letu 2025. Neporavnanih že zapadlih obveznosti ni.

Viri sredstev, uporabljeni za vlaganje v opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva ter dolgoročne finančne naložbe

V letu 2024 je zavod nabavljal osnovna sredstva iz namenskih sredstev, nakazanih s strani ustanoviteljic, iz presežka prihodkov nad odhodki prejšnjih let ter sredstev iz Ministrstva za kulturo.

Namenska sredstva, ki jih je zavod dobil za nabavo knjižnega gradiva, prikazujemo v Tabeli 7. Ta sredstva smo amortizirali v breme vira sredstev.

Tabela 7: Sredstva za nabavo knjig po virih in letih v EUR

Vir	Znesek leto 2024	Znesek leto 2023	Znesek leto 2022	Znesek leto 2021
Občina Ajdovščina	48.781	48.298	47.820	47.347
Občina Vipava	14.640	14.640	14.071	15.022
Ministrstvo za kulturo	32.358	32.094	32.788	32.295
Skupaj	95.779	95.032	94.679	91.228

Naložbe prostih denarnih sredstev

Zavod v letu 2024 ni nalagal denarnih sredstev pri poslovnih bankah.

Razlogi za pomembnejše spremembe stalnih sredstev

Stalna sredstva je Zavod nabavljal v skladu s pogodbo z občinama in sredstev s strani Ministrstva za kulturo ter lastnih sredstev. Nabave so opisane pod točko 1.3.

V letu 2024 je zavod na predlog inventurne komisije zaradi okvare ali dotrajanosti odpisal sredstva v skupni vrednosti 26.226,21.

Tabela 8: Odpisi po inventuri

Konto	Naziv konta	Nabavna vrednost	Odpisana vrednost	Amortizacija tekočega leta	Sedanja vrednost
003 00	DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	6.855,08	6.855,08	0,00	0,00
040 00	POHIŠTVO ZA OPRAVLJANJE DEJAVNOSTI	11.079,93	11.079,93	0,00	0,00
041 01	POHIŠTVO-LESENO IN KOVINSKO	4.463,78	4.463,78	0,00	0,00
041 04	RAČUNALNIŠKA OPREMA IN TISKALNIKI	3.264,24	3.264,24	0,00	0,00
041 07	NAPRAVE ZA ČIŠČENJE IN VZDR	410,63	410,63	0,00	0,00
041 08	OPREMA ZA OGREVANJE PROSTOROV	94,81	94,81	0,00	0,00
041 100	OPREME-PODANOS	57,74	57,74	0,00	0,00
Skupaj:		26.226,21	26.226,21	0,00	0,00

Odpisalo se je tudi knjižno gradivo v znesku 38.530,65 EUR in neknjižno gradivo (publikacije, elektronsko gradivo...) v znesku 2.418,29 EUR.

Postavke na kontih izvenbilančne evidence

Na kontih izvenbilančne evidence nimamo sredstev.

Podatki o pomembnejših odpisanih opredmetenih osnovnih sredstvih in neopredmetenih sredstvih, ki se še vedno uporabljajo za opravljanje dejavnosti

Opredmetena osnovna sredstva, ki so v celoti odpisana, so sredstva drobnega inventarja, katerih posamična nabavna vrednost ni presegla vrednosti 500 EUR.

Zavod pri opravljanju svoje dejavnosti uporablja v večini že odpisano opremo.

Amortizacijo obračunavamo v skladu s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Amortizacijo obračunavamo po metodi časovnega amortiziranja.

Drugi pomembni podatki

Na podlagi Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (Uradni list RS, št. 150/22, 65/23, 76/23 – ZJF-I, 97/23 in 123/23 – ZIPRS2425), in na podlagi Zakona o fiskalnem pravilu, (Zakonom o fiskalnem pravilu (Uradni list RS, št. [55/15](#), [177/20 – popr.](#) in [129/22](#)) in Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 (Uradni list RS, št. [187/21](#), [206/21](#) –

ZDUPŠOP, [129/22](#), [140/22](#) – ZSDH-1A in [150/22](#) – ZIPRS2324), ki se nanašata na način izračuna presežka in njegovo porabo, smo morali javni zavodi po fiskalnem pravilu izračunati presežek prihodkov nad odhodki po denarnem toku. Ker na denarnem toku beležimo presežek odhodkov nad prihodki, izračuna po fiskalnem pravilu ne pripravljamo.

PRILOGE

- Bilanca stanja
- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Računovodja
Ladislava Vasiljević

Direktorica:
Tina Velikonja
Artur Lipovž

ŠIFRA IN IME PRORAČUNSKEGA UPORABNIKA: 72664, LAVRIČEVA KNJIŽNICA AJDOVŠČINA				
SEDEŽ UPORABNIKA: CESTA IV.PREKOMORSKE 1, 5270 AJDOVŠČINA				
ELEMENTI ZA DOLOČITEV DOVOLJENEGA OBSEGA SREDSTEV ZA				
DELOVNO USPEŠNOST IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU				
IN IZ NASLOVA NEJAVNIH PRIHODKOV IZ IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE				
za leto 2024				
v EUR (brez centov)				
Zap. št.	PRODAJA BLAGA IN STORITEV NA TRGU	AOP	%	ZNESEK
1	Presežek prihodkov nad odhodki	691		5
2	Izplačan akontativni obseg sredstev za delovno uspešnost			
3	Osnova za določitev obsega sredstev za delovno uspešnost (1 + 2)			5
4	Dovoljeni obseg sredstev za plačilo delovne uspešnosti		60	3
5	Razlika med dovoljenim in izplačanim akontativnim obsegom sredstev za delovno uspešnost (4 - 2)			3
v EUR (brez centov)				
Zap. št.	JAVNA SLUŽBA	AOP	%	ZNESEK
6	Prihodki od poslovanja (6 = 7 + 8)	660		722.827
7	Prihodki od poslovanja iz sredstev javnih financ			664.854
8	Prihodki od poslovanja - nejavni			57.973
8a	Osnova za določitev obsega sredstev za delovno uspešnost: Prihodki od poslovanja - nejavni			57.973
	vstopnine in abonmaji			
	plačila za odkupe predstav in razstav			
	prodaja publikacij v okviru javne službe			
	prodaja replik in promocijskega materiala v okviru javne službe			
	članarine in zamudnine v knjižnicah			57.800
	kotizacije za seminarje in strokovna srečanja v okviru javne službe			
	plačila za uporabo blagovnih znamk, podob in drugih pravic iz intelektualne lastnine, vezane na javno službo v kulturi			
	fotokopiranje, mikrofilmanje, snemanje in digitaliziranje gradiva ter dostop do zbirk			173
	licenčnine			
	odstop pravic za javno predvajanje filmov			
	izvajanje del iz drugega in četrtega odstavka 85. člena ter četrtega odstavka 91. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine, pri muzejih pa tudi izvajanje konservatorsko-restavratorskih del pri premični kulturni dediščini, ki ni nacionalno bogastvo			
	sponzorji in donatorji iz Slovenije in tujine za javno službo			
	gospodarske družbe, ki jih ustanovitelj ustanovi za prevzem gospodarskega dela dejavnosti javnih zavodov z namenom, da javnemu zavodu odvajajo sredstva za delovanje in razvoj javnega zavoda			
	oglaševanje v okviru izvajanja javne službe in javnega medijskega programa			
	televizijsko glasovanje			
9	Dovoljeni obseg sredstev za plačilo delovne uspešnosti		25	14.493
10	Celotni prihodki	670		728.224
11	Celotni odhodki (vključno z akontativno izplačano delovno uspešnostjo iz nejavnih virov)	690+687		728.219
12	Presežek prihodkov	691		5
13	Presežek odhodkov	692		0
14	Izplačan akontativni obseg sredstev za delovno uspešnost			4.802
15	Razlika med dovoljenim in izplačanim obsegom sredstev za delovno uspešnost (9 - 14)			9.691
16	DOVOLJENI OBSEG SREDSTEV ZA PLAČILO DELOVNE USPEŠNOSTI (4 + 9)			14.496
17	IZPLAČAN AKONTATIVNI OBSEG SREDSTEV ZA DELOVNO USPEŠNOST (2 + 14)			4.802
18	RAZLIKA MED DOVOLJENIM IN IZPLAČANIM OBSEGOM SREDSTEV ZA DELOVNO USPEŠNOST (16 - 17)			9.694
	V vrstico 4 in 9 obvezno vpišite %			
Kraj in datum: Ajdovščina, 21.2.2025		Odgovorna oseba: Tina Velikonja		
Žig:		13		

POROČILO:

Na skupni seji dne 12. 3. 2025 sta Odbor za finance in premoženjske zadeve ter Odbor za družbene zadeve obravnavala Letno poročilo in sklep o razporeditvi presežka za javni zavod Lavričeva knjižnica Ajdovščina in podala

pozitivno mnenje k sklepu o seznanitvi z letnim poročilom in k razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki iz leta 2024, zato predlagata, da ga Občinski svet sprejme.

Datum: 13. 3. 2025

Predsednik odbora za finance in
premoženjske zadeve
Miha Kapelj, l. r.

Predsednik odbora za družbene zadeve
Vilko Brus, l. r.